

AKŞEMSETTİN

OKUL DERGİSİ

YIL: 2020 SAYI: 3

AKŞEMSETTİN İMAM HATİP ORTAOKULU

Etkinliklerimizden...

Evlad-ı Şüheda Vergisi Pulları

Kızlarağası Hanı

Güzel İzmir'imizin

Tarihsel ve Kültürel Mekanları...

Gezilerimizden...

Çanakkale'nin
Manevi Ruhu

MİLLETİMİZDE ŞEHİTLİK VE GAZİLİK BİLİNCİ

İstanbul'un Manevi Fatihî AKŞEMSETTİN

Akşemsettin İmam Hatip Ortaokulu
Karabağlar - İZMİR

Dergi İsmi:

Akşemsettin (Kültür ve Miras)

Yayın Sahibi:

Bedrettin KARA (Okul Müdürü)

Yayın Kurulu:

Bedrettin KARA (Okul Müdürü)

Mehmet ÖZPINAR (Müdür Yardımcısı)

Ahmet KAYA (Sosyal Bilgiler Öğretmeni)

Bilal DURGUT (Türkçe Öğretmeni)

Durmuş ERKAN (Din Kült. ve Ah. Bilg. Öğrt.)

Aylin SANCAR (Rehber Öğretmen)

Şule KIZILKAYA (Matematik Öğretmeni)

Demet ÖZTÜRK (Matematik Öğretmeni)

Saliha Beyza ÖZORAN (7-C Sınıfı)

Rümeysa BAYSAL (7-C Sınıfı)

Hazel Ecrin AYMAN (7-B Sınıfı)

Nazar KAYMAKÇI (7-B Sınıfı)

Ayşe Sena TOKPINAR (7-B Sınıfı)

Eser İnceleme Kurulu:

Bedrettin KARA (Okul Müd. Kurul Başk.)

Mehmet ÖZPINAR (Müd. Yard. Kurul Başk. Yard)

Ahmet KAYA (Sosyal Bilgiler Öğretmeni)

Bilal DURGUT (Türkçe Öğretmeni)

Durmuş ERKAN (Din Kült. ve Ah. Bilg. Öğrt.)

Özgün Fotoğraflar :

Ahmet KAYA (Sosyal Bilgiler Öğretmeni)

Saliha Beyza ÖZORAN (7-C Sınıfı)

Dizgi & Grafik Tasarım :

Altunç Bilişim Bilgisayar

Musa ALTUNÇ - 0505 493 40 18

Adres :

172 Sokak No: 2 Basın Sitesi

Karabağlar İZMİR

Telefon:

0 232 231 00 08

*** Bu dergi "Milli Eğitim Bakanlığı
İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal
Etkinlikler Yönetmeliği'ne göre hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

06 YİNE YENİDEN BİSMİLLAH

Amacımız öğrencilerimizin kültürel gelişimine katkıda bulunmak...

07 BİR AMACIMIZ VAR

Çalışmamızın ana gayesi pek çok medeniyete ev sahipliği yapan ülkemizin

12 PULLARIN DİLİNDEN TARİHİMİZDEN ÖRNEKLER

Hepimizin çocukluk döneminde dikkatimizi çekmiştir pullar ve pul koleksiyonları...

08 ÇANAKKALE'NİN MANEVİ RUHU

Çanakkale Savaşı her yönüyle bir zaferdir. Bu şanlı zaferde muzaffer ordumuz...

10 AKŞEMSEDDİN İLE FATİH SULTAN MEHMET ARASINDAKİ BAĞ...

14 ÜLKEMİZİN TARİHİ VE KÜLTÜREL ZENGİNLİKLERİNDEN ÖRNEKLER

İÇİNDEKİLER

16 MİLLETİMİZDE ŞEHİTLİK VE GAZİLİK BİLİNCİ

Dinimiz şehitlik ve gaziliğe çok önem vermiştir...

21 İZMİR'İN GELENEKSEL YİYECEKLERİ

22 İZMİR'İN HALK OYUNLARI

Güzel şehrimiz İzmir ve köylerinde farklı zeybek figürlerine ve zeybek türkülerine...

24 TÜRK İSLAM MEDENİYETİNDE ÖNE ÇIKAN BİLİM ADAMLARI

28 KISSADAN HİSSELER

Günlerden bir gün
bir baba ve zengin ailesi
oğlunu köye...

30 URGANCILIK KEÇE SANATI İPEKÇİLİK BELEDİ DOKUMASI

36 EĞLENCE KÖŞESİ BULMACALAR ZEKA SORULARI

YİNE YENİDEN BİSMİLLAH

Çok Kıymetli Okurlar, Sevgili Gençler!

Uzun bir müddet ara verdiğimiz okul dergimizi yeniden canlandırma, yeşertme ve devam ettirme kararı alarak sizlerin huzurundayız. Öncelikle dergimizin başlamasında, yeniden yeşermesinde ve bundan sonra devamında, emeği geçen ve geçecek olan tüm idareci, öğretmen, öğrenci ve velilerimize teşekkür ediyor, yüce Allah'tan muvaffakiyetler diliyorum.

Halis niyetle yapılan her iş, Yüce Allah'ın da izn-i keremiyle mutlaka güzel neticeler verecektir. "Niyeti hayr olanın akibetide hayr olacaktır."

Amacımız öğrencilerimizin kültürel gelişimine katkıda bulunmak, saf ve halisane niyetlerle dolu olan bu güzel öğrencilerimize yazma ve araştırma becerileri kazandırmaktır.

Efendim, ayrıca Hz. Mevlana der ki: "Kalam nerden çıkarsa oraya tesir eder. Gönülden çıkan kalam gönle tesir eder." Biz kelimimizi gönülden söyleyip gönüllere tesir etme çabası ve gayreti içerisindeyiz. Okul olarak, büyük bir onur ve gururla ismini taşıdığımız o gönül dostu İstanbul'un manevi fatihi, Akşemsetdin Hazretleri; gönüllere girmeyi başarmış, toplumun inşasına manevi katkılar sunmuş, nefesine köle olmadan sultanlara sultan olmayı başarmış gönül mimarının ismine layık olmaya çalışıyoruz.

Akşemsettin İmam Hatip Ortaokulu, sıradan bir okul değil; öğretmenlerimizin, öğrencilerimizin, okul çalışanlarımızın ve dahi velilerimizin huzur bulunduğu, öğrencilerimizin kendini sıcak aile ortamında hissettiği, sabahları hasretle yolumuzu gözleyen kedimiz, Kömür'ün bile mutlu olduğu, mezun ettiğimiz öğrencilerimizin sık sık uğrayıp özlem giderdiği gönül sevgisinin yeşerdiği bir ortamdır.

Bedrettin KARA Okul Müdürü

Tüm çaba ve gayretimiz; "Ağaç yaş iken eğilir" atasözümüzün manasına uygun olarak dinine, vatanına, milletine, anne-babasına karşı hayırlı hizmetler yapan hayırlı nesil yetiştirmektir.

Zulmü ve zalimi alkışlamayan ona karşı duran, haksızlığa boyun eğmeyen erdemli birey yetiştirmektir.

Sevgiyi ve hoşgörüyü özümseyen "Yaratılanı Yaratandan ötürü hoş gören" ve yine Hz. Mevlana'nın deyişiyle: "Her birimiz tek kanatlı melekleriz ve bizler ancak birbirimizi kucaklayarak uçabiliriz" düsturuyla tüm insanlığı kucaklayan merhametli insan yetiştirmektir. Mevlasına sırt çevirmeyip ubudiyet bilincinde olan, varlığının sırrına eren, iyiliği emredip,

kötülükten alıkoyan, gelecek için güzel hayalleri olan, başkasına zahmet olmayan ecdadını rahmetle yad eden kadirşinas nesil yetiştirmek.

Bu ulvi görevde, okulumuzun açılışından bu zamana kadar emek vermiş tüm idareci öğretmen, Okul Aile Birliği üyelerimize ve yardımcı personelimize teşekkür ediyor, sağlık sıhhat ve afiyetler diliyorum. Okulumuzun mezun veya aktif tüm öğrencilerimize başarılar diliyorum.

Rabbim, emekleri zayı olan müflis kullarından etmesin. Selam ve dua ile...

BİR AMACIMIZ VAR

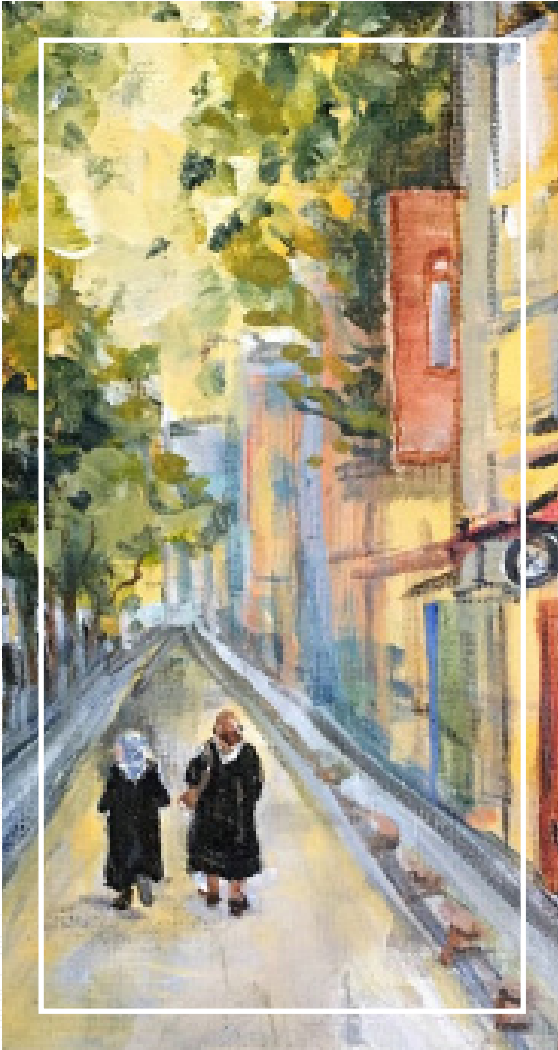
“Çalışmamızın ana gayesi pek çok medeniyete ev sahipliği yapan ülkemizin kültür ve miras hazinesinden örnekler vererek dikkat çekmektir.”

Ahmet KAYA

Sosyal Bilgiler Öğretmeni

... okulda tarihe meraklı olduğumu hissettiğim bazı öğrencilerimin bana, okudukları kitaplardan yönelttikleri sorular, kültür ve miras kavramının önemini bir kat daha arttırdı benim için.

Elimde aldığım bir kitaptan dikkatimi çekenleri küçük kağıtlara yazmak okuduğumu unutmamak adına kendimce belirlediğim bir yöntemdi. Çalışma masamın üstünde günlerce kalan dört beş kitaptan birini incelerken aldığım notta toplumların fiziksel mücadeleleri kaybetmeleri onları yok etmez, ancak sosyal ve psikolojik yok oluş toplumun kaybolduğunu göstergesidir diyordu. Maddi ve manevi aktarılan her şey medeniyetimizi oluşturuyorsa, toplumumuzun sosyo psikolojik buyusa kültür ve mirasımıza sahip çıkmanın önemi bir kat daha artmaktaydı. Bunun üzerinde okulda tarihe meraklı olduğumu hissettiğim bazı öğrencilerimin bana, okudukları kitaplardan yönelttikleri sorular, kültür ve miras kavramının önemini bir kat daha arttırdı benim için. Aklımdan geçeni fazla vakit geçirmeden paylaştım nadir bulunan tarihe ilgili öğrencilerimle. Okul idaremizin destekleriyle Kültür ve Miras konulu bir dergi çıkarmaya karar verdik. Öğrencilerimin gayretiyle ortaya bu çalışmayı koyduk.

Çalışmamızın ana gayesi pek çok medeniyete ev sahipliği yapan ülkemizin kültür ve miras hazinesinden örnekler vererek dikkat çekmektir. Bu örneklerin büyük kısmı kendi yöremizden. İzmir'imizin tarihi mekanları, halk oyunları, düğün gelenekleri, yaşatılmaya çalışılan şenlikleri, yemeklerini, el sanatlarını tanıtmaya çalıştık. Mart ayı Çanakkale destanının adıdır. Bu ülke için canlarını hiçe sayarak şehit olan ecdadın tarih yazdığı aydır. Çanakkale zaferinin maneviyatını Fatih Sultan Mehmet'in Peygamber Efendimizin hadisini kendisine kılavuz edinmesinde bulduk. Okulumuzun adı olan Akşemsetdin hazretlerinin şehzade Mehmet'i nasıl yetiştirdiğini örnek bir olayı anlatarak kıssadan hisse çıkarmaya çalıştık. Batı medeniyetinin temelini aslında İslam kültür ve medeniyeti olduğunu bilim adamlarımızın neler yaptığını anlatarak farkındalık oluşturmaya çalıştık. Tarihimize pulların dilinden resmederek bakmaya çalıştık. Dergimizi kültür ve miras konulu bulmacalar ekleyerek bilgilerimizi gözden geçirdik. Okulumuzun son yıllarda bu konuyla ilgili yaptığı gezilerden örnekler ekleyerek içeriğimizi zenginleştirerek keyifle okunur halde getirdik.

Medeniyet en bilinen tanımı geçmişten günümüze aktarılan maddi manevi ürünlerin toplamıysa biz Akşemsetdin İmam Hatip Ortaokulu olarak bu ummana bir damlada olsa katkı da bulunmak istedik. Ülkemizin kültür ve mirasıyla pek çok uygarlığın çıkış noktası olduğunu medeniyetimizin daha fazla korunması ve sahip çıkılması gerektiğini anlatmaya çalıştık. Dergiyi hazırlayan öğrencilerim ve bizler her ne kadar sürç-ü lisan eylediysek af ola...

ÇANAKKALE'NİN MANEVI RUHU

18 Mart Çanakkale Zaferi'nin manevi yönü hakkında olan yazımızı siz değerli okuyucularımıza sunuyoruz;

Çanakkale Savaşı her yönüyle bir zaferdir. Bu şanlı zaferde muzaffer ordumuz her yaştan yaklaşık 250.000 şehit verirken İngilizler 205.000, Fransızlara 47.000 asker kaybetti. Ordumuz yeri geldiğinde "süngü tak" emriyle düşmanla göğüs göğüse mücadele etti.İşin askeri kısmını bir kenara bırakırsak ordumuzun yanında çok büyük bir manevi güçte vardı. Örnekleri saymakla bitmez ama ben size ufak bir örneği anlatmaya çalışacağım:

Düşmanın Çanakkale'de müthiş bir taarruza geçtiği bir gündü. Hamilton'un kumanda ettiği harekatta İngilizler hiç bir netice alamamıştı. Hususiyile 29.Tümen'leri ağır kayıplar vermişti. Ancak o gün Kraliyet Norfik Alayı'nın bir bölümü, az bir güçle karşılaştığı içerilere doğru ilerlemeye başlamışlardı.Alay, Azmak Deresi'nin kuru yatağını geçmiş, Kayacık Ağa mevkiinden Domakçı Bayırı'na doğru yavaş yavaş ilerliyordu. Karşılarında küçük bir tepe vardı. Üzerinde ise garip,soluk renkte bir bulut duruyordu. Alay bulutun içine doğru girip kayboldu.

Şahit olanların imzasıyla İngiliz kaynaklarında da yer alan bir bu hadise, düşman birlikleri arasında ki korkuyu arttırdı. Zira tepenin üstündeki bulut, 267 kişilik İngiliz Alayı'nın, son askerini alıncaya kadar beklemiş,sonra da sanki yükünü almış gibi havalanmıştı.

Bugün hala o İngiliz askerlerine ne olduğu bilinmemektedir. Her iki tarafta da ne esir, ne de ölüm kayıtları bulunmaktadır.

İngiliz Kumandanı Hamilton ağır darbelerden sonra yenilgiyi kabul etmiş ve şöyle diyordu;

"Bize Türkler'in maddi gücü değil, manevi gücü mağlup etmiştir.Çünkü onların atacak barutu bile kalmamıştı.Fakat biz gökten inen güçleri müşahede ettik"

"Şu üstümdeki bahriye kıyafetiyle Türklerin payitahtına oturacağım"diyen Churcill,onlara göre fiziksel olarak imkansız olan ve açıklanamayan yenilgilerden sonra söyle haykırıyordu ;

"Biz Çanakkale'de Türkler ile değil, ALLAH ile harbettik!... Tabiki yenildik!..."

İşin sırrını çözen Churcill daha sonra eline aldığı KUR'AN-I KERİM'i göstererek;"Türkleri bundan uzaklaştırmadıkça yenmek imkansız olacaktır" dedi.

KİTAP ÖNERİ

ADI: Kanadı Kırık Melek'in

Kanadına Takılanlar

SAYFA:144

YAZAR:Rükiye Türeyen

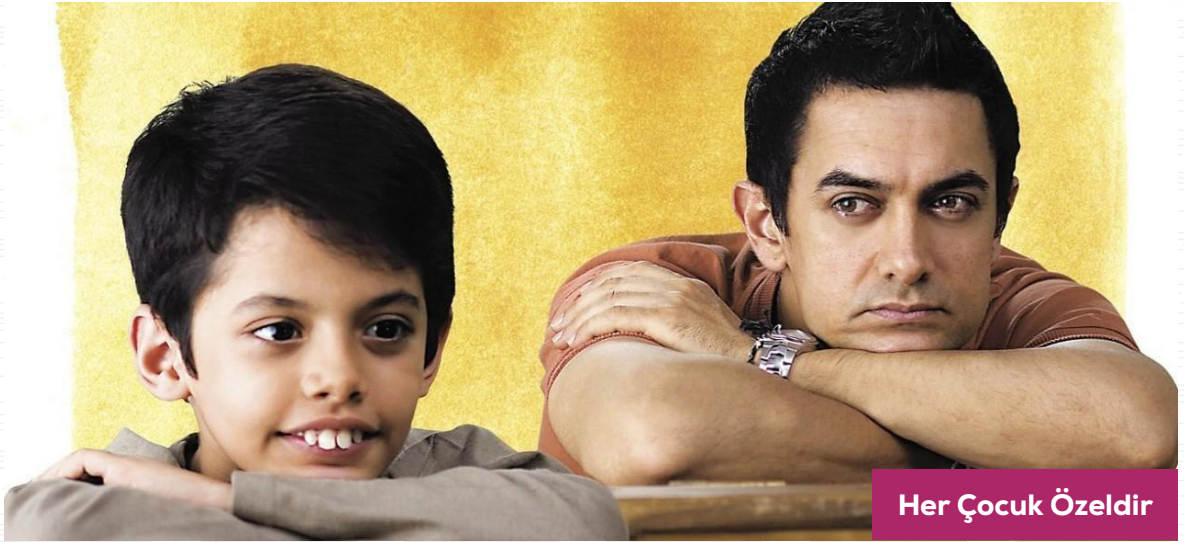
YORUM: Sakarya' da yaşayan ve üç aylıkken geçirdiği menenjit sonucu sadece sol elinin işaret parmağını kullanabilen Rükiye TÜREYEN'in iki yıl boyunca zorluklarla, büyük bir azimle yazdığı kitabı. Kitabımız üç hikaye, bir skeç, bir tek kişilik oyun ve uzun bir seneryodan ibarettir.Engelimizle barışık olmamız gerektiğini, ondan korkmamamız

**Kanadı Kırık Melek'in
Kanadına Takılanlar**

gerektiğini çok güzel anlatıyor. Kesinlikle okunması ve okutulması gereken bir kitap.

ÖNERİLER

Her Çocuk Özeldir

FİLM ÖNERİ

ADI: Her Çocuk Özeldir

YAYIN TARİHİ: 21Aralık 2007

YÖNETMEN:Aamir KHAN

SENARİST:Amole GUPTE

OYUNCULAR:Aamir KHAN,Dershed SAFARY,Tisca CHOPRA

ÖDÜLLER:Film fare en iyi film ödülü,Taney chheda guild award for best-screenplay ve dahası

SÜRE:165 dakika

İMDB:8,4/10

BEYAZ PERDE:3,8/5

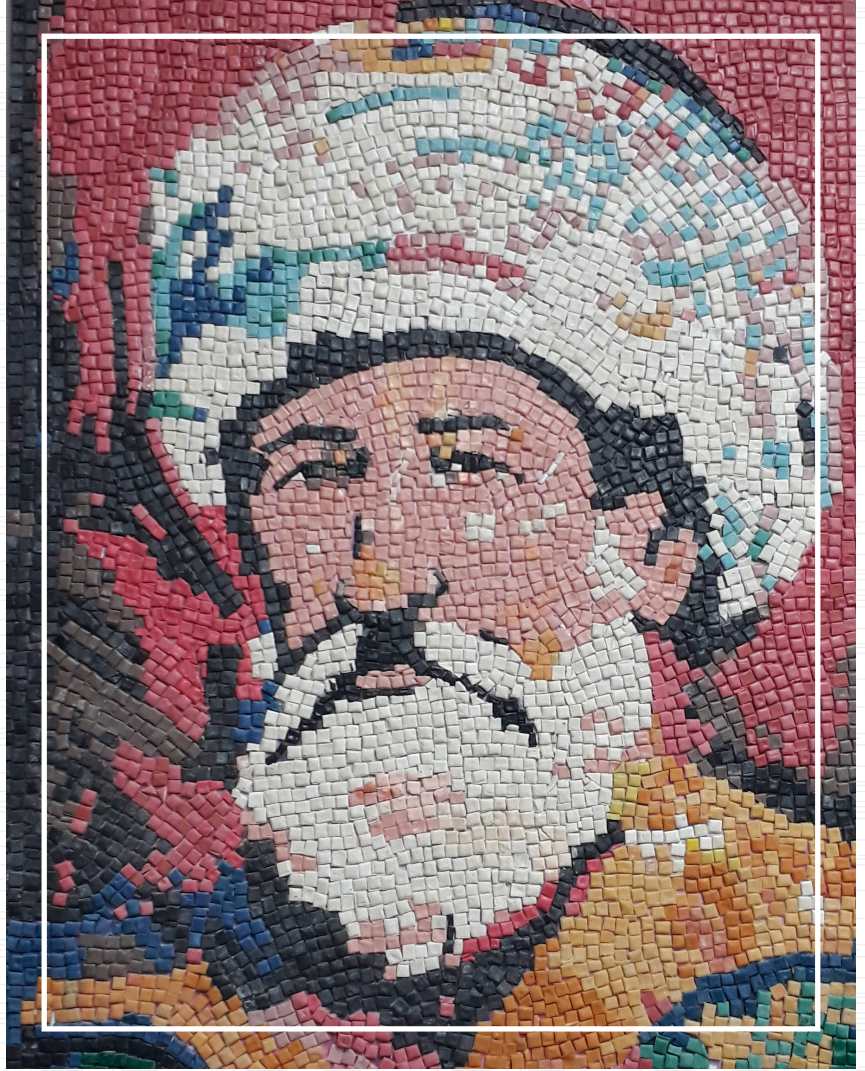
YORUM:8 yaşındaki Ishaan AWASTHİ davranışları yüzündenarkadaşları,öğretmenleri ve çevresi tarafından dışlanmaktadır. Okulda ders notları düşüktür, üstelik arkadaşlarıyla sık sık kavga etmektedir. Ishaan ailesi tarafından disipline girmesi için yatılı okula gönderilir,ama buradada durum farklı değildir.Ta ki çok eğlenceli bir

öğretmen olan Ram SHANKAR ile tanışana kadar. Ishaan'ın dışlanan bir çocuk olduğunu anlayan bay SHANKAR dışlanmasının nedenini araştırmaya başlar.Ishaan'ın aslında özel yeteneklere sahip olduğunu fark eden öğretmen,sabırla Ishaan'ın kendisini keşfetmesinde yardımcı bulunur.

AKŞEMSEDDİN İLE FATİH SULTAN MEHMET ARASINDAKİ BAĞ...

En büyük destekçisi ve akıl Hocası ise Akşemseddin'dir. İstanbul fethi sırasında padişah Akşemseddin'in sürekli yanında olmasını istedi. İstanbul fethedilince II. Mehmet "Fatih" ünvanını aldı.

Çok yönlü Türk alimi ve tıp insanı olarak tarihe geçen Akşemseddin, 1389 yılında Şam'da doğmuştur. Asıl adı Şeyh Mehmet Bin Hamza'dır. Akşemseddin; Saçının, sakalının ve giydiği elbiselerin beyaz olmasından dolayı "Akşeyh ve Akşemseddin" lakabını almıştır. Küçük yaşta ilim tahsili eğitimi almaya başlamıştır, ve yedi yaşında hafız olmuştur. Babası ile Anadolu'ya gelip, Amasya'ya yerleşmiştir. Eğitimini tamamlayınca, Osmancık'ta müderris olmuştur, ve Hacı Bayram-ı Veli'ye talebe olmak için gitmiştir. Fakat talebe olamamış, Halep'te bulunan Şeyh Zeynüddin'e talebe olmak istemiş, bu yüzden yola çıkmıştır. Fakat yolda gördüğü rüya üzerine Hacı Bayramı Veli'ye talebe olmak üzerine tekrar Ankara'ya döndü ve talebe olmuştur. Hacı Bayram-ı Veli'den diploma almıştır.

Mehmet doğduğunda II. Murat ünü çok duyulan Hacı Bayram-ı Veli'yi çağırmıştır. Böylece sürekli görüşmeye başlamışlardır. Akşemseddin, şeyhi Hacı Bayram'ın 2. Murat'la münasebetlerine her daim yanında olduğundan, şehzade II.Mehmet'le de tanışmıştır.

Mehmet'in eğitimi için babası çeşitli hocalar görevlendirdi. Bunlardan biride Akşemseddin'dir. II.Mehmet sınıfta hiç akıllı durmayan, önünde oturan çocuklara kalem batıran, bağırıp çağıran, yaramazlık yapan bir öğrencidir. Akşemseddin ona kızdığı anda ise "Ben padişahın oğluyum, bana bir şey

yapamazsın." Diye ikazda bulunmuştur. Akşemseddin tüm bunlara rağmen çok başarılı bir öğretmendir. Ancak konu Mehmet'in yaramazlıklarına gelince işler karışmaktadır. Akşemseddin, II. Mehmet'i babasına şikayet etmeyi uygun bulmuyordu. Ama Mehmet'in her yaramazlığına bu bahaneyi kullanmasının önüne geçmesi gerekiyordu. İstemeyerekde olsa Mehmet'in babası II. Murat'ın huzuruna çıktı. Olup bitenleri tek tek anlattı. II. Murat için Akşemseddin çok değerliydi ve padişah bile olsa öğretmene saygıda kusur etmemesi gerekiyordu. Bunu Fatih'e de öğretmesi gerektiğini biliyordu, bir plan yaptı ve bunu Akşemseddin'e anlattı. Akşemseddin bu planı uygulamak istemedi.

Fakat padişahın emri üzerine bu planı uygulamak zorundakalmıştı.

Ertesi gün Mehmet ve Akşemseddin ders yapıyordu. Mehmet her zamanki gibi yaramazlık yapıyordu. Tam o sırada içeriye bir anda babası II. Murat girdi. Fakat içeri girerken ne kapıyı çalmış ne de dersi böldüğü için özür dilemişti. Akşemseddin derhal yerinden kalkarak padişaha dersi bu şekilde bölemeyeceğini sinirle söylemiş ve tokat atmıştı. Bunun üzerine padişah mahcup bir şekilde sınıftan çıkmıştı. Tekrar geldiğinde ise kapıyı çalmış dersi böldüğü için özür dilemişti. Bunlar yaşanırken Mehmet hayretler içerisinde izlemişti. Gördüklerine inanamamış, hocasını korkutmaya çalıştığı babasının hocasından nasıl korktuğuna ve ona nasıl saygı gösterdiğine şahit olmuştu. Ve artık yaramazlık yapmıyordu. Bu şekilde terbiyesini ve eğitimini Akşemseddin'den alan II. Mehmet büyüüp Peygamberimizin sözündeki övgüye mazhar olmak için İstanbul'u fethetmeye karar verdi. En büyük destekçisi ve akıl Hocası ise Akşemseddin'dir. İstanbul fethi sırasında padişah Akşemseddin'in sürekli yanında olmasını istedi. İstanbul fethedilince II. Mehmet "Fatih" ünvanını aldı.

Bir rivayete göre; Fethin ilk günü, Fatih sultan Mehmet, kır atının üstünde İstanbul'a girerken, hocası Akşemseddin en önde yürüyordu. İstanbul halkı Akşemseddin'i padişah sanarak, ellerindeki çiçek demetlerini Akşemseddin'e uzatıyorlardı. Akşemseddin, kalabalığa, gerisindeki padişahı göstererek;

"Sultan Mehmet odur, ona gidiniz..."

Fatih gülümseyerek , kalabalığa: "Gidiniz, gene ona gidiniz. Evet ben Sultan Mehmet'im ama, o benim hocamdır" diyerek, kendisine gösterilen üstün saygıyı hocasına yöneltmiş, böylece Akşemseddin'e olan saygıyı ve sevgisini, herkesin önünde bir kez daha ortaya koymuştur. Akşemseddin İstanbul feth edildikten sonra sarayda kalmak istememiştir. Hayatının kalan yıllarını Göynük'te geçirmiş ve 70 yaşında vefat etmiştir.

Eserleri:

- Risaletü'n-Nuriyye
- Hall-i Müşkület.
- Makamat-ı Evliya.
- Kitabü't Tıp.
- Maddetü'l-Hayat.
- Def'ü Metain
- Nasihatname-i Akşemseddin

Herhalde onun en büyük eseri, Fatih Sultan Mehmet gibi büyük bir devlet adamı yetiştirmiş olmasıdır.

EVLAD-I ŞÜHEDA VERGİSİ PULU

20 Şubat 1917 yılında bastırılan “Evlad-ı Şüheda vergisi pulu” Türk pullarında kadın figürünün yer aldığı ilk puldur.

Pulun üstünde çocuğu ile kocasını cepheye uğurlayan bir Türk kadını tasvir edilmiştir. Pul aynı zamanda kadının toplumdaki rolüne dikkat çekmesi açısından anlamlı ve önemlidir.

1. Dünya Savaşı'nda şehit olan askerlerin, yetim çocuklarına yardım amaçlı basılmıştır.

Yardım pulları 11 Haziran 1868 tarihinde “Osmanlı yaralı ve hasta askerler yardım cemiyeti” adıyla kurulan ve dünyanın ilk Kızılay'ı olan cemiyet, 14 Nisan 1877'de

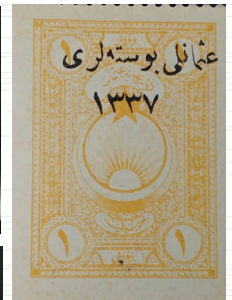
Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti adını almıştır. Daha sonra 1923'de Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyeti 1934'de Türkiye Kızılay Cemiyeti ve son olarak da 1947'de Türkiye Kızılay Derneği adını alarak pullar yardım amaçlı basılmaya devam etmiştir. 1912 yılında Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti devlet pulları 20.100 tane basılmıştır. 1915 yılında 2. serisi, 1916'da 3. serisi, 1917 yılında 35 milyon adet 10 paralık Evlad-ı Şüheda vergisi pulu basılmıştır.

Evlad-ı Şüheda vergisi pulu başka amaç ve nominal reklamlarla dönemin getirdiği yokluk ve şartlardan dolayı basılmıştır. 1924 yılında Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyeti “şefkat pulları” basmıştır.

PULLARIN DİLİNDEN TARİHİMİZDEN ÖRNEKLER

Hepimizin çocukluk döneminde dikkatimizi çekmiştir pullar ve pul koleksiyonları. Kültür ve tarihimizin bir başka anlatımıdır onlar. Yıllar geçer onlar değerini hiç yitirmez. Ne zaman görsük elimize bir büyüteç alıp incelemek isteriz. Okulumuzda babasının da desteğiyle

güzel bir koleksiyon oluşturan öğrencimiz Saliha Beyza Özoran yakın tarihimize ait birkaç pul örneğini sizlerle paylaşmak istedi. Bizler büyüteçimizi hazır ettik. Hadi sizde hazırlayın ve hep beraber incelemeye başlayalım:

1924
Türkiye
Hilal-i
Ahmer
cemiyeti
Şerhat
pulları

1897
173

1924
Türkiye
Hilal-i
Ahmer
cemiyeti
Şerhat
pulları

Türkiye Hilal-i Ahmer
cemiyeti Şerhat pulu
1923

LOZAN SULTAN ANLAŞMASI
HATIRATI PULU
Duyunu umumiyeye basılı

1 OCAK
1924
Cumhuriyet
ilk pulu
Lozan
sulh
Anlaşması

1922
1083

1924
Türkiye
Hilal-i
Ahmer
cemiyeti
Şerhat
pulları

1086
1922

1924
Türkiye
Hilal-i
Ahmer
cemiyeti
Şerhat
pulları

LOZAN SULTAN ANLAŞMASI
HATIRATI PULU
Duyunu umumiyeye basılı

1 OCAK
1924
Cumhuriyet
ilk pulu
Lozan
sulh
Anlaşması

İSTANBUL MANKABALI
POSTA PULU

1914

Türkiye Hilal-i Ahmer
cemiyeti Şerhat pulu
1923

Hierapolis (Denizli)

Çifte Minareli Cami (Sivas)

İznic Cami (İznic)

Mudanya Mütarekesi Evi (Bursa)

Aizoon

Safranbolu (Bartın)

Dursun Fakih

MİLLETİMİZDE ŞEHİTLİK VE GAZİLİK BİLİNCİ

Durmuş ERKAN // Din Kült. ve Ahl. Bil. Öğretmeni

Şehit kelimesine, TDK sözlüğünde “Kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ölen kimse.”, gaziye ise, “Düşmanla savaşan veya savaş yapmış, sağ olarak dönmüş kimse.” anlamları verilmiştir.¹ İnsanın dünyada sahip olduğu en önemli varlık canıdır. Dünyevi hiçbir menfaat beklemeden, şehit ve gazilerimiz büyük bir fedakârlık yaparak her şeyden daha değerli olan canını ortaya koymuş, mukaddes değerler uğruna canından vazgeçmiştir.

İslam kelime olarak selam, esenlik, barış anlamlarına gelmektedir. Dinimiz her zaman barış içinde yaşamayı tavsiye etmiştir. Allah-u Teala, insanı en değerli varlık olarak yarattığını ifade ederek, insana yakışmayan her türlü davranışı yasaklamıştır. Hatta bırakın insanı, hayvanlara bile sevgiyle davranılmasını istemiş, küçük bir kuşun, ufak bir karıncanın dahi öldürülmesinin yanlış olduğu, ahirette bu canlıların hakkını alacağı ifade edilmiştir. Fakat durum böyleyken insanlar arasında, ülkeler arasında büyük problemler çıkabilmektedir. Bunun gibi durumlarda her türlü barışçıl yollar denendikten sonra, insanın canının, ailesinin, vatanın, malının, mukaddes saydığı diğer değerlerin tehlikeye girmesi, düşman tarafından saldırıya uğraması gibi durumlarda bu saydığımız hayati unsurların korunması için gerekenin de yapılması önemlidir. Bunun içindir ki atalarımız “Hazır ol cenge eğer ister isen sulh-ü salâh” diyerek gerektiğinde her türlü mücadelenin verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

İslam tarihine bakarsak, hepimizin bildiği Bedir, Uhud, Hendek savaşlarının nasıl yapıldığını incelediğimizde bahsedilen durumların yaşandığını görürüz. Bu savaşlarda Müslümanlar hiçbir zaman saldırıya geçmemiş, aksine her zaman savunmayı tercih etmişlerdir. Müslümanların barışçıl yaklaşımlarına rağmen, inanmayan gayr-i müslimler 500 km uzaklıktaki Mekke’den, Medine’ye gelip Müslümanlara saldırmıştır. Buna karşılık Müslümanlar da kendilerini korumak için savaşmak zorunda kalmıştır. Peygamberimizin diğer din mensuplarına, inanmayanlara baskı, zorlama yapmadığı onların inançlarına müdahale etmediği, anlaşma yaparak, barış ortamı oluşturduğunu fakat onlar anlaşmaya aykırı davrandıkları zaman da gereken tedbirleri aldığını görüyoruz.

Dinimiz şehitlik ve gaziliğe çok önem vermiştir. Kur’an-ı Kerim’de birçok ayette şehitliğin öneminden, şehit ve gazilerin mertebelerinden, şehitlere verilecek mükafatlardan bahsedilmiştir.² Allah yolunda şehit olanların ölmediği, Allah katında bizim bilemediğimiz bir şekilde diri oldukları ifade edilmiştir.³

Sevgili Peygamberimiz de birçok hadislerinde, şehitliğin ve gaziliğin öneminden bahsetmiştir. Şehitlerin, kul hakkı dışında tüm günahlarının affedileceğini söylemiştir.⁴ Peygamber Efendimiz, Allah yolunda samimi olarak

2 (Al-i İmran Suresi 3/170), (Nisa Süresi 4/74)

3 (Bakara Süresi 2/154), (Al-i İmran Süresi 3/169)

4 (Müslim, İmâre, 119)

1 <https://sozluk.gov.tr/>

mücadele ederken ölenlerin şehit olduğu gibi, suda boğularak ölenin, zatürre hastalığı, mide hastalığı, yangın, göçük altında kalma, doğum yaparken veya loğusa iken vefat edenlerin de şehit olduklarını buyurmuştur.⁵ Ayrıca haksız yere malı alınmak istenirken, eşini, ailesini, çocuklarını korumak isterken ölen kişilerin şehit olduğu ifade edilmiştir.⁶ Şehitlik ve gaziliğin mertebesinin büyük olması bu konuyla ilgili birçok müjde verilmesi, milletimiz tarafından benimsenmiş, tarihimizde vatan sevgisiyle yoğrularak, "Ölürsem şehit, kalırsam gazi olurum." düşüncesinin ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır.

Milletimiz için vatan, bayrak, şehit, gazi vb. kavramlar çok önemlidir. Dünyada asker ocağına, "Peygamber Ocağı" diyen; evlatları askere giderken kına yakan, vatana millete, gerekirse kurban ol diye, dualarla, davulla, zurnayla gönderen, evladı şehit olunca "Vatan sağ olsun!" diyen başka bir millet görmek mümkün değildir.

T a r i h i m i z e baktığımızda da şehitlik ve gaziliğe verilen önemi her dönemde görebiliriz.

Atalarımızın fetih düşüncesinde "Kızılelma" ülküsünün temelinde bu ulvi mertebelerin olmasının önemli

katkısı olduğu söylenebilir. Bazı kaynaklarda "alp" kelimesi bir unvan olarak geçse de, alp kelimesinin gazi anlamında da kullanıldığı söylenmektedir. Bu kelime zamanla, tasavvufun da etkisiyle alp eren şeklinde kullanılmıştır.⁷ Böylece hem maddi anlamıyla fetih hedeflendiği gibi, hem de manevi anlamıyla gönüllerin fethedilmesi düşüncesiyle, fetih ruhu iki anlamda da bütünleşmiştir. Şair Mithat Cemal Kuntay'ın dediği gibi:

Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır

Toprak, eğer uğruna ölen varsa vatandır.

Mehmet Akif de İstiklal Marşı'nda şöyle der:

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?

Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda!

Canı cânânı, bütün varımı alsın da Hüdâ,

Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Gene başka bir mısraında Akif: "Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker! / Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer. / Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor Tevhîd'i, / Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi." diyerek Çanakkale şehitlerine seslenmiş, vatana ve kutsal değerlere sahip çıkmada sahabeler gibi olduğunu ifade etmiştir.

Sahabeler de bu düşünceyle dünyanın birçok yerine dağılmışlardır. Bugün İstanbul'da medfun bulunan, Eyüp Sultan olarak tanıdığımız sahabe efendimiz de bunun çok güzel bir örneğidir. Atalarımız bu düşünceyle bin yıllardır vatan toprağını normal bir topraktan farklı görmüştür. Anadolu'nun kapılarını bizlere açan Sultan Alpaslan'da da kefenini giyip harp meydanına çıkarken şehit ya da gazi olma düşüncesi vardı. Alpaslan savaşta muzaffer olunca Bizans komutanı Romen Diyojen'i affederken de İslam dininin savaşta esir alınanlara karşı hoşgörüsünü gösteriyordu. Kurtuluş Savaşı'nda da Milletimiz Gaziantep'ten Maraş'a, Erzurum'dan İzmir'e topyekûn düşmana karşı savaşırken şehitlik ve gazilik bilinciyle hareket etmiştir. Her biri ayrı bir kahramanlık destanı olan Çanakkale Savaşı'ndaki hadiselerden birini Gazi Mustafa Kemal Paşa şöyle anlatıyor:

"Bombasirt Olayı (14 Mayıs 1915) çok önemli ve dünya harp tarihinde eşine rastlanması mümkün olmayan bir hadisedir. Karşılıklı siperler arasındaki mesafe 8 metre, yani ölüm muhakkak. Birinci siperdekilerin hiçbirisi kurtulmamacasına şehit düşüyor. İkinci siperdekiler yıldırım gibi onların yerine gidiyor. Fakat ne kadar imrenilecek bir soğukkanlılık ve tevekkülle biliyor musunuz? Bomba, şarapnel, kurşun yağmuru altında öleni görüyor, üç dakikaya kadar öleceğini biliyor ve en ufak bir çekinme bile göstermiyor. Sarsılma yok. Okuma bilenler Kuran-ı Kerim okuyor ve Cennete gitmeye hazırlanıyor. Bilmeyenler ise, Kelime-i Şahadet getiriyor ve ezan okuyarak yürüyorlar. Sıcak, cehennem gibi kaynıyor. 20 düşmana karşı her siperde bir nefer süngü ile çarpışıyor. Ölüyor, öldürüyor. İşte bu Türk askerindeki ruh kuvvetini gösteren, dünyanın hiçbir askerinde bulunmayan, tebrike değer bir örnektir. Emin olmalısınız ki Çanakkale muharebelerini kazandıran bu yüksek ruhtur."⁸

Bizlere bu cennet vatani canları pahasına bırakarak emanet eden aziz şehitlerimize yüce Rabbimizden rahmet; gazilerimize sağlık, afiyet dileyerek hürmetle şükranlarımızı sunuyorum. Ayrıca bizlere emanet edilen bu cennet vatani koruyarak daha da ileri seviyelere götürmemizin hepimiz için bir görev olduğunun unutulmamasını tüm öğrencilerimize hatırlatıyorum. Sevgi ve dualarımla...

5 (Ebu Davud, Cenaiz, 14.)

6 (Ebu Davud, Sünnet, 32.)

7 <https://islamansiklopedisi.org.tr/gazi>

8

<http://www.ataturk.net/imp/canakkale.html>

DÜĞÜN GELENEKLERİMİZ VE ADETLERİMİZ

Her bölge ve ile özgü düğün gelenekleri ve adetleri vardır. Bu yazımda İzmir ilinin Tire ilçesinin ve Urla ilçesinin düğün geleneklerini ve adetlerini sizlere tanıtacağım. Önce Şehri Muazzam olarak nitelendirilen Tire ilçesiyle başlamak istiyorum:

Evlenme aşamasında “görücü usulü” ya da “anlaşarak evlenme” yoluyla eşler birbirlerine seçerler. Tire’de kaçarak evlenme pek olmaz. Eşlerin evlenebilmesi için kismetlerinin açık olması lazımdır. Kız bakmaya habersiz pazartesi günü veya hayırlı kabul edildiğinden perşembe günleri gidilir.

Gelin olacak kızın kahve ikram etmesi kızı, ailenin görmesi için bir bahanedir. Kız bakma olmadan, bazen sadece kız istemeye gidilir. Kızın istediği bir gece damat ve ailesi kızın evine giderek bir aile büyüğü “Allah’ın emri Peygamber’in kavliyle kızınızı oğlumıza istiyoruz” der. Kız ve ailesi izin verirse söz, nişan tarihleri kararlaştırılır.

Nişandan önce aileler nişan alışverişine çıkar ve “yandaşı hazırlığı” yaparlar. Nişan isteğe göre ya aile arasında veya eğlence şeklinde isteğe bağlı tertip edilebilir. Nişanla düğün arasında çeyizler hazırlanır ve sunulur. Ama eğer bu arada bayram varsa “iki bayram arası düğün olmaz”

denilir ve düğün bayramdan sonra veya önce yapılır. Düğün olmadan önce kına gecesi düzenlenir. Bu geceye sadece kadınlar katılır. Kadınların katıldığı bu gecede eğlencenin bir bölümünde kıza kına yakılır, önce kızın başı uğur getirsin diye kırmızı örtüyle örtülür. Sonra genç kızlar mumlarla süslü kına tepsisiyle kızın etrafında oynayarak dönerler. Baş düğün yani (evliliği yolunda giden) biri kızın kinasını yakar, eli bereketli olsun diye damadın annesi gelinin avucuna para veya altın koyar, sonra elini kına eldiveni veya mendili ile bağlar.

Düğün töreninden veya nikahtan önce kız alma olur. Eskiden “atlı göçürtme” varken şimdi gelin, süslü arabalarla evinden alınır. Gelin,erkek evine getirildiğinde gelin ve damadın başından şeker, darı, buğday veya bozuk para atılır. Bekarlar için kullanılan “darısı başına” deyimini bundan gelmektedir. Dini nikah yapmak isteyenler genellikle bu arada dini nikah yaparlar.

Düğün “Harman yellen düğün ellen” sözünü doğrular. Özellikle oğlan evinin kapısının önünde yakınlarına verdiği yemekteki gibi, Tire’de “Keşkeksiz düğün olmaz” denilir. Bu söz sayesinde genellikle düğün yemeği düzenlenir. Bu yemekte çorba, keşkek, etli nohut, pilav, salata, helva, şerbet, Tire köftesi gibi ikramlarda bulunulur.

Düğün olduktan bir hafta sonra “Oğırlandı”, “kızardı” yapılır. Yani aileler birbirlerini karşılıklı yemeğe misafir ederler. Gelin evinde “kapı açması” vardır, gelinin yakınları gelin tebriğine giderler. Ve hediyeler getirirler, isteğe göre bu arada “gelin mevlidi” de yapılabilir.

Urla’da ise adetler Tire adetlerine benzemektedir. Urla’da da kız isteme, çeyiz, söz, nişan, kına gecesi ve düğün gibi adetleri vardır. Ama farklı adetleri de vardır.

Urla’da uzun yıllardır uygulanan “denizde kına yıkama” adeti, evlenen çiftler tarafından yerine getirilirken, Urla’nın yerlisi olmayan ama Urla’da yaşayanlar da bu geleneğe sahip çıkarlar. Düğünden bir gün önce yapılıp kına gecesinde kına gelinin her iki eline, damadın ise yalnız sağ eline yakılır. Kına gecesinin ertesi günü konvoy eşliğinde deniz kenarına veya bir pınar başına inilir,damat yöresel kıyafetler giymiş olan gelinin avucundaki kınayı yıkar. Denizin duruluğu, berraklığı ve temizliği ömürlerine yansımaları için bu geleneğin yapıldığı belirtilir.Kına yıkama işlemi sonunda ata binen gelin davul zurna eşliğinde evlerinin yolunu tutup düğün saatini beklemeye başlarlar.

TİRE'DE YAŞATILAN BİR GELENEK

ÇAL DEDE ŞENLİKLERİ

Tarihi batı Anadolu da kurulan zengin bir uygarlık olan Lidya'ya kadar uzanan İzmir'in Tire ilçesi, dönemin önemli ticaret kentlerinden olan Sard ile Efes kentleri arasındaydı. Buda ilçenin çok kültürlülüğüne katkıda bulunmuştur. 13. Yüzyıllardan itibaren batıya doğru yönelen Türk göçleri Ege denizinde sona erdi. Yüzyıllar boyunca devam eden konak göçerlik kültürü Aydın Dağları eteklerinde ve Küçük Menderes havzasında kurulan Tire'de oluşturduğu kurallarıyla halk tarafından benimsenmiştir. Yılın belli dönemlerinde bazı etkinlikler düzenlenmekte ve bunlara Mahya şenlikleri adı verilmektedir. Aydın Dağları'nın zirvesine yakın yeri Dibekçiler Yaylası'nda göçebe kültürünün önemli dini ve sosyal liderlerini anmak için yapılan şenliklerden biride Çaldede Mahyası'dır. Her sene Eylül ayının ilk Pazar günü yapılan şenliklere oldukça kalabalık bir katılım gerçekleşmektedir.

Çaldede Mahyası'nda neler yapılır? Bu zahmetli zirve yolculuğunu neden yapmalıyım? Gelin şimdi kısaca bunu anlatalım:

Şenliklere katılanların yanlarında getirdikleri nohut, keşkeklik, çorbalık ve helvalık malzemeleri oradaki derme çatma mutfaklarda pişirilir, Fazladan getirilen erzaklar bırakılır. arkasından genciyle yaşlısıyla muhabbetle yenir ve dağın zirvesine doğru yolculuğa çıkılır. Zirveye yakın bir düzlükte çevre köylerin gençleri güreşe tutuşurlar. Arkasından yolculuğa devam ederseniz. Son durağınız yaşlı ve gençlerin dualarını yaparken gördüğünüz, dertlerde ve sevinçlerde ortak duruşu hissettiğiniz Çaldede'nin Mezarı'na ulaşılır. Dua tamamlanınca etrafta bolca bulunan taşlardan dilekler mütevazice resmedilir etrafa. Bazen taşlar kaldırılır kontrol edilir, varsa karıncalar bereket olacak dileklerin gerçekleşeceğine inanılır. Dönüş Zamanı...Yükseklerden aşağılara doğru inerken uzaktan güreşe tutuşan gençlerin mücadelesinin sona yaklaştığı görülür.Ve mutfaktaki erzaklar gelecek sene şenliklerde kullanılmak üzere katılımcılara satılır.

Bu törenler Orta Asya'dan Anadolu'ya yapılan zorlu yürüyüşlerin sembolleridir. Her şeyin hızla tüketildiği bu zamanda sahip çıkılması gereken kültür mirasımızın küçük bir parçasıdır bu şenlikler.

İZMİR'İN GELENEKSEL YİYECEKLERİ

İzmir köftesi, bilinen köftelerden farklı yapılmaktadır. Kıyma ve gereki baharatlar harmanlanır ve köfte yağda kızartılır. Daha sonra belirli sebzeler ile tepsiye dizilir ve

fırında pişirilir. İzmir köftesine özel olarak sos, köftenin üzerine dökülür, fırından çıktıktan sonra, sıcak servis ile servis edilir.

İZMİR'İN GELENEKSEL
YİYECEKLERİ

İZMİR KÖFTESİ

İZMİR'İN GELENEKSEL
YİYECEKLERİ

ZEYTİN YAĞLI ENGİNAR

İzmir'de çoğunlukla Karaburun, Mordoğan, Urla gibi ilçelerde yetiştirilen enginar, İzmir'de bolca tüketilmektedir. Zeytinyağlı enginar, iç baklalı enginar, enginar dolması bunlara örnektir. İzmir'de enginar sadece çanak olarak tüketilmez, İzmirli enginar yemeği yaparken mümkün olduğunca yaprakları da kullanmaya çalışırlar.

İZMİR'İN GELENEKSEL
YİYECEKLERİ

BOYOZ

İzmir'e ait bir yemektir. Boyoz mutlaka yumurta ve peynir ile yenir. Boyoz İzmir'in kahvaltı kültürünü yansıtmaktadır.

İZMİR'İN GELENEKSEL
YİYECEKLERİ

KUMRU

İzmir'e ait bir sandviç çeşididir. Kumruda kullanılan ekmeğin kumru kuşuna benzetildiği için bu isim verilmiştir. Kumrunun içinde domates, biber, kaşar peyniri ve bulunur. Kumru ekmeği bol susamlıdır. İsteğe göre kumruyu içinde malzeme bulunmadanda tüketebilirsiniz.

İZMİR'İN GELENEKSEL
YİYECEKLERİ

LOKMA

Lokma, İzmir'e ait yöresel bir tatlıdır. Hamurdan yapılan Lokma tatlısı kızartılır ve daha sonra bolca

şerbetlenir. Sadece İzmir'de değil Türkiye'de de meşhur bir tatlıdır.

İZMİR'İN GELENEKSEL
YİYECEKLERİ

İZMİR TULUM PEYNİRİ

İzmir tulum peyniri, İzmir'in Bergama ilçesine ait bir peynir çeşitidir. İzmir tulum peynirinin içinde sadece koyun sütü bulunur. Diğer ismi ise "Çoban Peyniri"dir.

İZMİR'İN GELENEKSEL
YİYECEKLERİ

ŞEVKETİ BOSTAN

Şevketi bostan bir çeşit bitkidir. Şevketi bostan sulu bir yemek olarak kuzu eti ile düdüklü tencerede

pişirilmektedir. Aynı zamanda haşlanarak yada kavurularakta pişirilebilmektedir.

İZMİR'İN HALK OYUNLARI

En kalabalık üçüncü ilimiz olan İzmir, Ege Bölgesi'nin batı en uç yerinde bulunan bir şehrimizdir. Yörede oynanan halk oyunları zeybek türünün ağır zeybek bölümüne aittir. Güzel şehrimiz İzmir ve köylerinde farklı zeybek figürlerine ve zeybek türkülerine rastlanmıştır.

İzmir'i halk oyunlarında farklı kılan özelliği ise İzmir yöresi halk oyunlarının kurumsallaşması, bunda da en büyük rolü ilde bulunan konservatuvar oynuyor. Bu konservatuvar sayesinde yöredeki halk oyunları istenilen düzeye ve kaliteye ulaştırılmıştır.

Halk oyunları açısından; çoğu başarıya imza atmış, Türkiye'nin en ilerlemiş halk oyunları alt yapısına ve ayrıca sahne yapısına sahip, kendi yöresine ait oyunları en iyi şekilde sunabilen ve Türkiye genelinde ekol olmuş öncü bir yöredir.

YÖRE OYUNLARI HAKKINDA BİLGİ

Koca Solak, Armutlu, Bom Zeybeği, Gündoğu, Baylan Cemile, Bergama Konakları, Kız Harmandalısı, Güvende Somalı, Entarisi Mavili, İki Parmak (Cumaovası, Ödemiş), Sürmece, Kırmızı Buğday, Soğuk Kuyu, Çekirdeksiz Bağlarım, Nacakoğlu, Gökçen Efe, Sinan Ağa, Zahide Molla, Kostase Ali, Seboye, Ötme bülbül (Seferihisar, Cumaovası), Karyolamın Demiri, Jandarma, İsmaili, Yunddağı, Sebai, Al Basma, Fındık Sıdkam, Bergama Bengisi, Arpazlı, Boylan Cemile ve Dağlı oyunları genellikle 9/8 ve 9/4'lük ritimlerle oynanır.

Bu ilde Kaynak kişilere örnek verecek olursak, Vehbi Yazıcıoğlu, İsmail Özbaycı, Alihasan Güngül, Zilli Musa, Sandık Efe, Fezullah Çakı ve Hasan Türken örnek olarak verilebilir.

Yörede İzmir/Bergama ilçesi ağırlık olarak görülmekte ve sebebi ise burda bulunan kozak yöresinin kültürel derinliğine ait olmasıdır. Oyunların toplandığı diğer yöreler ise Menemen ve Ödemiş köyleridir.

İçinde bulunduğumuz son yıllarda ise Mordoğan, Selçuk, Kemalpaşa ve Menderes ilçelerinde de yöresel oyunlarla ilgili derleme çalışmaları yapılmıştır.

Ege Üniversitesi Konservatuvarı'nın, Türk Halk Oyunları bölümünün, Bergama Halk Eğitim Merkezi'nin, Bergama Belediyesi Konservatuvarı Halk Oyunları Bölümü'nün, Bergamayı Sevenler Turizm Derneği'nin ve Bergama Kültür Sanat Vakfı'nın derleme çalışmaları halen bu alanda devamlılığını sürdürmektedir.

İZMİR'İN TARİHİ MEKANLARINDAN...

TARİHİ ASANSÖR

Tarihi asansör, İzmir'de bulunan tarihsel bir yapıdır. Biri diğerinden 58 m yüksekte olan Mihatpaşa caddesi ile, Halil Rifat Paşa Caddesi'nin arasında işleyen iki asansörü barındıran asansör kulesidir. 1907 yılında Musevi işadamı "Nesim Levi (Bayraklıoğlu)" tarafından yaptırılan asansör, birinden diğerine 155 basamakla ulaşılan iki semt arasında hızlı ve kolay ulaşım sağlama amacıyla yaptırılmıştır. Günümüzde İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından eğlence, kültür ve dinlenme mekanı olarak kullanılır; kentin önemli bir turistik durağıdır.

SAAT KULESİ

II. Abdulhamit'in tahta çıkışının 25. yılı için 1901'de Sadrazam Mehmet Said Paşa tarafından Alman konsolosluk binasını yapan mimara yaptırılan kule, 25 metre boyunda olup, dairesel esas etrafında 4 çeşmesi vardır ve kolonlar Kuzey Afrika temasını esinlendirir. Kulenin saati Alman İmparatoru II. Wilhelm'in (hükümdarlığı 1888-1918) hediyesidir. Kulenin en büyük özelliği yapım tarihinden bu güne kadar saatinin hiç durmamasıdır.

KIZLARAĞASI HANI

İzmir'deki hanların en büyüğü ve en görkemlisidir. Anıtsal bir özelliğe sahip olduğu gibi, mimari özelliği bakımından tek örnek olması Osmanlı Hanları arasında ona özgünlük kazandırmaktadır. Yakup Bey tarafından, 1598 yılında yaptırılan ve günümüzde İzmir'in en büyük camisi olan Hisar Camiisinin batı yanının bir kaç metre yakınına inşa edilmiştir. Bu kesim hanın doğu tarafını oluşturmaktadır. Batı cephesi, Halim Ağa çarşısının karşısında, eski keresteciler, bugünkü 871. sokak üzerindedir. Vaktiyle deniz kenarında inşa edilen han zamanla denizin dolması sebebiyle sahilden 200 metre kadar uzak kalmıştır.

AGORA

Agora etimolojik olarak şehir meydanı, çarşı, pazar yeri demektir. Ticari, adli, dini, siyasi fonksiyonları olan Agora sanatın yoğunlaştığı, felsefenin temellerinin atıldığı; stoaların, anıtların, sunakların, heykellerin bulunduğu yerdir. Tücarların kalbidir.

İzmir'in Namazgah semtinde bulunan Agora, Roma döneminden (M.S II. yüzyıl) kalmadır hippodamas şehir planına göre merkeze yakın yerde üç kat halinde inşa edilmiştir. İzmir Agorası ion agoralarının en büyük ve en iyi korunmuş olanıdır.

KADİFEKALE (PAGOS)

İzmir'in manzarasıyla en güzel alanlarından biridir eski adıyla Pagos. İzmir'in güneyinden bir tarafıyla limana, diğer yönüyle de Yeşildere'ye selam durur. Büyük İskender'in komutanlarından "Lymachos" tarafından yapılan kalede Bizans döneminden kalıntılar bulunmaktadır. Büyük kısmı yıkık halde olan bu kalenin turizme kazandırılması için çeşitli kurumlar tarafından çalışmalar yapılmaktadır.

Türk İslam Medeniyeti'nde Öne Çıkan Bilim Adamları

İBİNİ HAYSEM (965-1040)

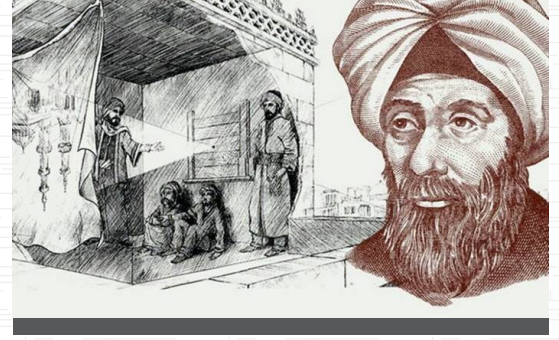
10.yy. yaşamıştır. Yaptığı eserlerini El-Menazir yani optik kitabı veya Görüntüler Kitabına kaydetmiştir. 200'den fazla eseri vardır. En meşhur deneylerinden biri Karanlık Oda'dır.

UNVAN: Optiğin Kurucusu

DOĞDUĞU YER: Basra

YAŞADIĞI YER: Mısır

MESLEK: Matematikçi, Fizikçi, Filozof

İBİNİ FİRNAS (810-887)

9. yy. yaşamıştır. (İspanyada Mülümanlar tarafından kurulan Endülüs Emevi Devleti'nin başkenti Kurtuba. Burada Dünya tarihinin en büyük kütüphanelerinden biri vardı. İçinde binlerce bilgi bulunuyordu. Bilim adamları deneylerini eserlerine aktarmıştı. Daha sonra bu kütüphane İspanyollar tarafından yok edildi ve İbni Firnas ile ilgili pek çok bilgi de yok oldu.) Kartal tüyleri ve ipek kumaşlardan kanatlar yapmıştır.

UNVAN: Uçmayı Deneyen İlk Adam

DOĞDUĞU YER: Kurtuba

YAŞADIĞI YER: Kurtuba

MESLEĞİ: Mühendis, gökbilimci

HOBİLERİ: Şiir yazmak, müzik yapmak

HAZARFEN AHMET ÇELEBİ (1609-1640)

4. Murad zamanında yaşamıştır. Çok alanda bilgi sahibi olduğundan "Bin İlim Sahibi" yani Hazarfen lakabını almıştır. Yaptığı kanatlarıyla havada 3000 metreden fazla mesafe kat etmiştir. Aynı zamanda Avrupa'dan Asya'ya da bir uçuş gerçekleştirmiştir.

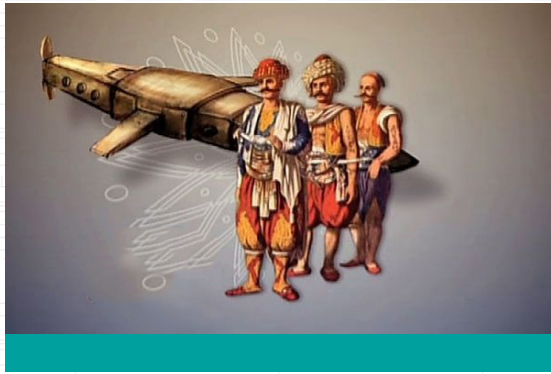
UNVAN: Osmanlı'da Uçmayı Deneyen İlk Adam

DOĞDUĞU YER: İstanbul

YAŞADIĞI YER: İstanbul

MESLEĞİ: E adı üstünde Hazarfen

HOBİLERİ: Hiç durmadan yeni bilgiler edinmek, uçmak, araştırma yapmak

İBRAHİM EFENDİ (? - 1679)

1600'lü yıllarda yaşamıştır. Dev timsah yani timsah şeklinde denizaltı tasarlamıştır. (Ayrıca savaşlar dışında dünyada üretilen ilk denizaltıdır.) Denizaltıyı su geçirmemesi için katran ile kapsamıştır.

Denizaltı; İçinde insan ve eşya taşıyabilen, Suda sağa sola, aşağı yukarı hareket edebilen bir tasarımdır.

UNVAN: İlk Denizaltının Mucidi

DOĞDUĞU YER: İstanbul

YAŞADIĞI YER: İstanbul

MESLEĞİ: Tersane Amiri

HOBİLERİ: Tasarım yapmak, icat çıkarmak, insanları mutlu etmek

İBİNİ SİNA (980-1037)

Sina küçükken zekasıyla çok dikkat çeken bir çocuktur. Öyle muhteşem bir dahi ki yazdığı Tıp Kanunu (kısaca Kanun) Latinceye çevrilerek Avrupa'da yıllarca ders kitabı olarak okutuldu. Sinan'ın Avrupa'da Canon Medicinæ olarak anılan tıp kitabı anatomi ve cerrahi bilgilerine bolca yer veriyordu. Felsefe, fizik, astronomi, ekonomi, siyaset, müzik, zooloji, botanik gibi konularda 450'den fazla kitabı bulunuyordu.

UNVAN: Hekimlerin Hükümdarı

DOĞDUĞU YER: Buhara

YAŞADIĞI YER: Buhara, Harzem, Cürcan, Rey, Hamedan, İsfahan

MESLEĞİ: Hekim, Filozof

HOBİLERİ: Hiç durmadan yeni bilgiler öğrenmek

LAGARİ HASAN ÇELEBİ

1633'lü yıllarda yaşamıştır. Dünyanın ilk füzesini uçuşa geçirmiştir. (Kendisini 7 kollu bir füzenin içine yerleştirip içinde 60 kilogramlık barutla havaya uçuyor.) Lagari 300 metre kadar yükseliyor ardından önceden hazırladığı kanatları kullanarak suyun üstüne yumuşak bir iniş yapıyor.

UNVAN: Füzeye Yapan İlk Adam (Kendisine, çelimsiz olduğu için Lagari adı verilmiştir. Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi dışında kendisi hakkında bir bilgi bulunmuyor.)

İRİ REİS (1465-1553)

Gelibolu'da dünyaya gelen Reis 850'li yıllarda yaşamış bir denizci olarak bilinir. Yedi iklim, dört bucağı dolaşarak yazdığı Bahriye yani Denizciler Kitabı.

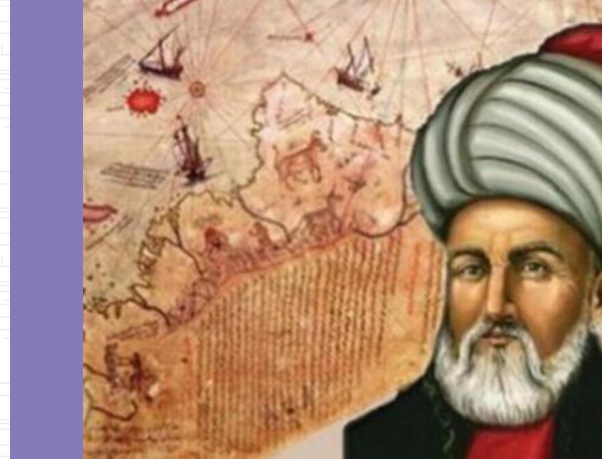
Piri Reis'in muhteşem dünya haritasının özellikleri;

Ceylan derisinin üzerine yapılmıştır. Amerika kıtası henüz keşfedilmeden önce, Amerika'yı gösteren ilk dünya haritasıdır. Harita da yedi adet papağan, üç kral, bir deve kuşu, bir fil, üç maymun, bir yılan, bir lama, birkaç öküz, büyük bir balina resmi de bulunuyor. 90.60 cm boyutundadır. Çizimi 1513 (hicri 919) yılında tamamlanmıştır.

UNVAN: Reis DOĞDUĞU YER: Gelibolu YAŞADIĞI YER: Denizler

MESLEĞİ: Kaptan, harita mühendisi, yazar, coğrafyacı

HOBİLERİ: O kıyı senin bu kıyı benim dolaşıp, gördüklerini yazmak ve resimlerini yapmak

EL-CEZERİ (1136-1233)

El-Cezeri dünya çalışmalarını yapan ilk kişi olarak bilinir. (Cezeri Cizreli anlamına geliyor.) Mühendislikte Mekanik Hareketlerden Fayalanma kitabı adlı eserinde çiziler eşliğinde kaleme almış. Yaptığı robot eserlerinden bazıları; Fıllı saat, kupa saati, katipli mumlu saat, kapı kilidi, kovalı su dolabı, hacamat aleti, abdest alma aleti...

UNVAN: Mekanik biliminin kurucusu, Endüstri devriminin habercisi

DOĞDUĞU YER: Cizre BÜYÜDÜĞÜ YER: Cizre MESLEĞİ: Mühendis, robot mucidi

HOBİLERİ: Kolaylaştırmak istediği her iş için robot yapmak

İRİ REİS (1465-1553)

Uluğ Bey Semerkant da kendine ait bir gözlem evi kurdu. Ve orada yaptığı çalışmalarda Kadızade Rumi, Gıyaseddin Cemşid ve Ali Kuşçu en yakın destekçileriydi. Eserlerinden bazıları Zeyci Sultani, ZeyciKürkani'dir. Uluğ Bey uzay araçları, gelişmiş optik cihazlar, füzeler ve daha pek çok cihaz icat etti.

UNVAN: Gökbilimci Kral DOĞDUĞU YER: Semerkant

YAŞADIĞI YER: Semerkant MESLEĞİ: Devlet başkanı, bilim adamı, gök bilimci

HOBİLERİ: Uzayla ilgili her konuyu araştırmak

ALİ KUŞÇU (? -1474)

Ali Kuşçu yeni bilgiler edinmek için Kirman'a gitti. Nasiruttin Tusi'nin eserlerini okudu aynı zamanda Ay'ın Evreleri adlı kitabı yazdı.

Ali Kuşçu'nun Eserleri;Risale-fi'l hey'e: Astronomi kitabıRisale-fi'l-hisab: Aritmetik kitabıŞehr-i Zic-i Uluğ Bey: Uluğ Bey kataloğunun açıklaması

UNVAN: Evrensel Bilim Adamı

DOĞDUĞU YER: Semerkant

YAŞADIĞI YER: İstanbul

MESLEĞİ-HOBİLERİ: Uzayla ilgili her konu

ULUĞ BEY (1393-1449)

Uluğ Bey Semerkant da kendine ait bir gözlem evi kurdu. Ve orada yaptığı çalışmalarda Kadızade Rumi, Gıyasseddin Cemşid ve Ali Kuşçu en yakın destekçileriydi. Eserlerinden bazıları Zeyci Sultani, Zeyci Kürkani'dir. Uluğ Bey uzay araçları, gelişmiş optik cihazlar, füzeler ve daha pek çok cihaz icat etti.

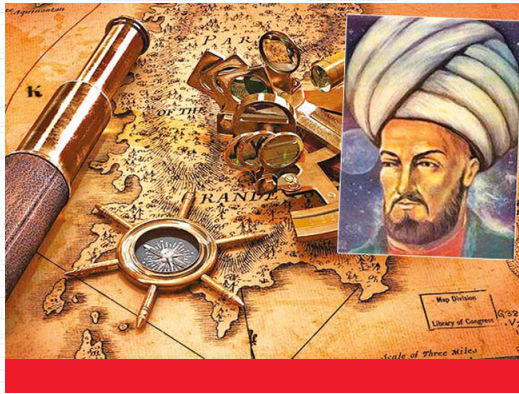
UNVAN: Gökbilimci Kral

DOĞDUĞU YER: Semerkant

YAŞADIĞI YER: Semerkant

MESLEĞİ: Devlet başkanı, bilim adamı, gök bilimci

HOBİLERİ: Uzayla ilgili her konuyu araştırmak

TAKIYYÜDDİN (1521-1585)

Takıyyüddin 3. Murad'tan izin alarak yaptırdığı Osmanlı Devletinin ilk gözlemevinde çalışan, ilk bilim insanıydı. Matematik ile arası çok iyiydi, Trigonometriyi biliyor, günümüzde sinüz, kosinüz, tanjant, kotanjant olarak bilinen konuları eserlerinde açıklıyordu. Mesela, ahşap kadran, paraloks cetveli yaptığı aletlerden bir kağıdır.

UNVAN: İlk İstanbul Rasathanesinin Kurucusu

DOĞDUĞU YER: Dimaşk

YAŞADIĞI YER: İstanbul ve Mısır

MESLEK: Münecimbaşı, bilim odası

HOBİ: Uzayla ilgili hayaller kurmak

HAREZMİ (? - 869)

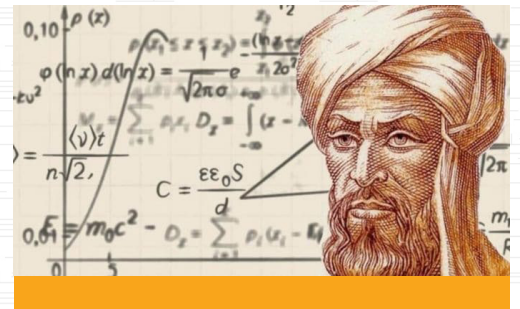
Harezmi de doğan Harezmi bilimsel çalışmalar yapmak için Bağdat'a gitti. Harezmi'nin matematiğe en büyük katkısı '0' ı bulmasıdır.

UNVAN: Aritmetiğin Babası

DOĞDUĞU YER: Harezmi

YAŞADIĞI YER: Bağdat

HOBİLERİ: Zor problemleri çözmek

BİRÜNİ (973-1051)

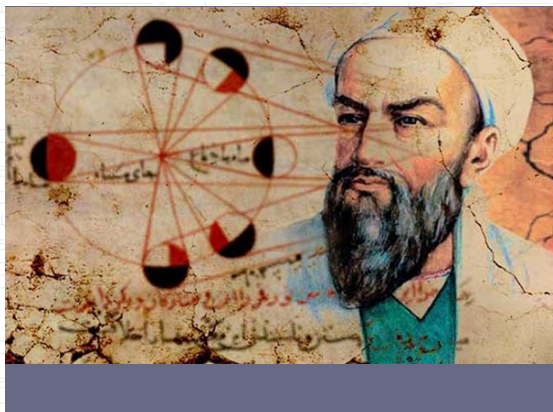
İlk kitabını 17 yaşındayken yazan Biruni güneşi gözlemlemek için kullandığı ilk aleti de aynı yaşta icat etti. Simya, kimya, coğrafya, matematik ilgi alanlarıydı. Altın, gümüş, bakır, demir gibi maddelerin erime özgül ağırlıklarını inceledi, karışım, alaşım problemleri çözdü. Günümüze hacim, kütle, özgül ağırlık olarak bildiğimiz konuları araştırdı. Biruni yaklaşık 140 adet kitap yazmıştır. İbn-i Sina ile yaptıkları beyin ameliyatında anestezi ilaçları üretmiştir ve yaptıkları ameliyat başarıyla sonuçlanmıştır.

UNVAN: Yaşadığı Asra İsmi Verilen Adam

DOĞDUĞU YER: Kas

YAŞADIĞI YER: Rey, Merv, Nisabur, Hemedan, Curcan, Gürgenç, Buhara

MESLEĞİ-HOBİLERİ: Saymakla Bitmez

Şule KIZILKAYA // Matematik Öğretmeni

“Pi Günü”, ünlü matematik sabiti Pi sayısı anısına özel kabul edilmiştir ve her yıl 14 Mart’ta kutlanmaktadır. Bunun sebebi ise Amerikan tarih formatında bu günün 3/14 olarak geçmesi ve bu tarihin pi sayısının en yaygın kullanımını anımsatmasıdır.

3.14 Pi

+

Sayısı Nedir?

+

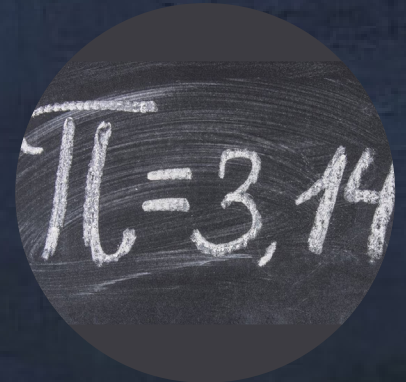
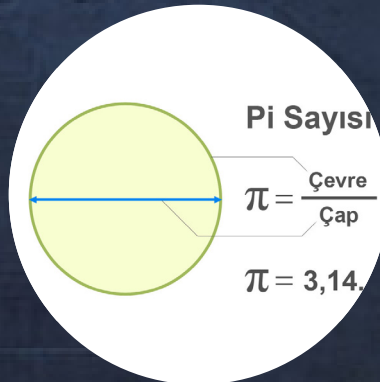
Bu sayı aslında bir orandır ve dairenin çevresinin çapına bölümünden elde edilir.

Pi sayısının nasıl ve kim tarafından bulunduğu kesin olarak bilinmemektedir. Bunun sebebi pi sayısının farklı devirlerde farklı milletler tarafından kullanılmasıdır. Babillerden beri Orta Doğu ve Akdeniz uygarlıklarının π sayısının varlığından haberdar oldukları bilinmektedir ve farklı uygarlıklar π sayısı için farklı sayılar kullanmıştır.

Pi’nin rakamlarını belleme de çok kişinin ilgisini çekmiştir. Bu konudaki rekor pi’nin ilk 67 890 rakamını bellemiş olan Lu Chao adındaki bir Çinliye aittir. Guinness Dünya rekoru olarak kayda geçen bu olay 24 saat 4 dakika almıştır. 2006 yılında Akira Haraguchi adında bir Japon pi’nin 100 000 rakamını ezberlediğini söylemişse de bu durum resmen izlenip bir rekor olarak kayda geçmemiştir.

En uzun pi hesaplama rekoru Fabrice Bellard tarafından hesaplanmıştı ve 2 trilyon 700 milyar rakamdan oluşuyordu. Pi sayısı 1.24 trilyonuncu basamağına kadar hesaplandı ki bu hesaplanan rakamı bile bilgisayara yazmak için 310 milyon sayfa, 2.4 TB harddisk yeri gerekti. Yani 1 milyon mp3 kadar.

Tamamen rassal özelliği bulunduğu varsayılırsa, pi yeterince uzunlukta yazıldığında, her rakam dizisini pi içinde bulabilirsiniz. Yani doğum gününüzü, telefon numaralarınızı, ya da rastgele yazacağınız herhangi bir sayı pi’nin bir yerlerinde vardır. Daha da ileri gidelim. Harflerle sayıları birbirine dönüştüren bir kod üretildiğinde kuramsal olarak herhangi bir kişinin veya kurumun adını, bir sözü, cümleyi, hatta bir kitabı pi içinde bulabilirsiniz.

Aylin SİNCAR // Rehber Öğretmen

Kıssadan Hisseler

ASIL FAKİRLİK

Günlerden bir gün bir baba ve zengin ailesi oğlunu köye götürdü. Bu yolculuğun tek amacı vardı, insanların ne kadar fakir olabileceklerini oğluna göstermek. Çok fakir bir ailenin çiftliğinde bir gece ve gün geçirdiler. Yolculuktan döndüklerinde baba oğluna sordu,

“İnsanların ne kadar fakir olabildiklerini gördün mü?”

“Evet!”

“Ne öğrendin peki?”

Oğlu cevap verdi,

“Şunu gördüm: bizim evde bir köpeğimiz var, onlarınsa dört. Bizim bahçenin ortasına kadar uzanan bir havuzumuz var, onlarınsa sonu olmayan bir dereleri. Bizim bahçemizde ithal lambalar var, onlarınsa yıldızları. Bizim görüş alanımız ön avluya kadar, onlarsa bütün bir ufku görüyorlar.”

Oğlu sözünü bitirdiğinde babası söyleyecek bir şey bulamadı. Oğlu ekledi, “Teşekkür ederim baba, ne kadar fakir olduğumuzu gösterdiğin için!”

DENEYİM

60'lık ünlü ressam, bir lokantaya girer. Gerçi cebinde parası yoktur ama aldırılmaz. Lokantacıya yapacağı portresine karşılık yemek yemek istediğini söyler. Güzelce karnını doyurur.Sonra bir çırpıda lokantacının portresini çizerek masaya bırakır. Kalkarken adam gelir, resme bakar, beğenir. "Güzel ama" der lokantacı "Bir dakikada yaptınız bunu, oysa bir saattir yiyorsunuz".

Ressam "Bir dakika değil, 60 yıl ve bir dakika" diye karşılık verir.

HAYAL HIRSIZI

Bu öykü, çiftlikten çiftliğe, yarıştan yarışa koşarak atları terbiye etmeye çalışan gezgin bir at terbiyecisinin genç oğluna kadar uzanır. Babasının işi nedeniyle çocuğun orta öğretimi kesintilere uğramıştı. Orta ikideyken, büyüdüğü zaman ne olmak ve yapmak istediği konusunda bir kompozisyon yazmasını istedi hocası... Çocuk bütün gece oturup günün birinde at çiftliğine sahip olmayı hedeflediğini anlatan 7 sayfalık bir kompozisyon yazdı. Hayalini en ince ayrıntılarıyla anlattı. Hatta hayalindeki 200 dönümlük çiftliğin krokisini de çizdi. Binaların, ahırların ve koşu yollarının yerlerini gösterdi. Krokiye, 200 dönümlük arazinin üzerine oturacak 1000 metrekairelik evin ayrıntılı planını da ekledi. Ertesi gün hocasına sunduğu 7 sayfalık ödev, tam kalbinin sesiydi. İki gün sonra ödevi geri aldı. Kâğıdın üzerinde kırmızı kalemle yazılmış kocaman bir "0" ve "Dersten sonra beni gör" uyarısı vardı. "Neden "0" aldım?" diye merakla sordu hocasına, çocuk. "Bu senin yaşında bir çocuk için gerçekçi olmayan bir hayal" dedi, hocası. "Paran yok. Gezginci bir aileden geliyorsun. Kaynağınız yok. At çiftliği kurmak büyük para

gerektirir. Önce araziyi satın alman lazım. Damızlık hayvanlar da alman gerekiyor. Bunu başarman imkânsız" ve ekledi: "Eğer ödevini gerçekçi hedefler belirledikten sonra yeniden yazarsan, o zaman notunu yeniden gözden geçiririm." çocuk evine döndü ve uzun düşündü. Babasına danıştı. "Oğlum" dedi babası:"Bu konuda kararını kendin vermelisin. Bu senin hayatın için oldukça önemli bir secim." Çocuk bir hafta kadar düşündükten sonra ödevini hiçbir değişiklik yapmadan geri götürdü hocasına."Siz verdiğiniz notu değiştirmeyin" dedi..

"Ben de hayallerimi..".....
O, orta iki öğrencisi, bugün 200 dönümlük arazi üzerindeki 1000 metrekairelik evinde oturuyor. Yıllar önce yazdığı ödev şöminenin üzerinde çerçevelemiş olarak asılı. Öykünün en canalıcı yanı sıra: Aynı öğretmen, geçen yaz 30 öğrencisini bu çiftliğe kamp kurmaya getirdi. Çiftlikten ayrılırken eski öğrencisine "Bak" dedi, "Sana şimdi söyleyebilirim. Ben senin öğretmeninken, hayal hırsızıydım. O yıllarda öğrencilerimden pek çok hayal çaldım. Allah' tan ki, sen, hayalinden vazgeçmeyecek kadar inatçıydın."

URGANCILIK

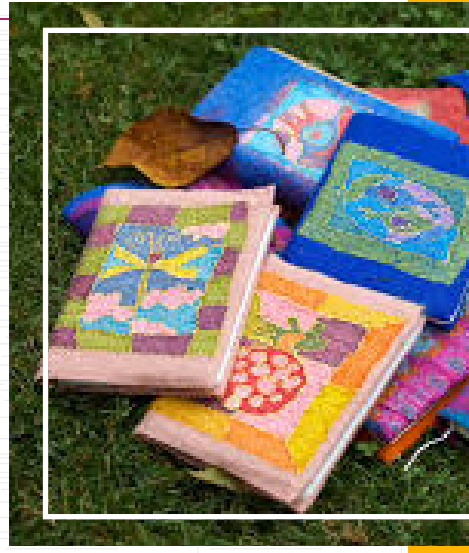
Hammaddesi keten, kenevir, pamuk vb. gibi ürünler olan ve birtakım işlemlerden geçtikten sonra dokumada kullanılmak üzere ortaya çıkan ürüne urgan denir. Bu işlemi bir takım alet ve teknik yardımıyla yapan kişilere ise urgancı denilmektedir. Urgan yapımında kullanılmak üzere koyundan kırılan yünün temiz olması gerekir. Anadolu'da hayvanların kırılma zamanı olan mayıs haziran aylarında koyunlar yıkanıp makaslar yardımıyla kırılırlar. Eğirilecek yünün çok temiz olması gerekmektedir. Yıkama işlemi sert bir zemin üzerinde "tokaç" denilen ağaçtan oyulmuş bir araçla yapılır. Yıkama sırasında yüne veya hammadde ne ise ona yapışmış olan dikenli tohumlar ayklanır. Bu işlemden bir süre sonra urgan haline gelecek yünün gevşediği, çözüldüğü ve büyük oranda kokusunun gittiği görülür. İyice temizlenen yün kurulanır. Kuruyan yünün kalan pıtrak ve diğer yapışmış şeyleri elle temizlendikten sonra didilip, inceltilmesi için tarakçılara gönderilir. Taranmış yüne yapağı denir. Tarandıktan sonra yün, en önce el ile fitil haline getirilir. Sonra iğ ya da ağırşak ile bükülerek ip haline getirilir.

Urgancılık mesleği halı, kilim vb. diğer dokuma türleri için işlenecek madde üretmesi açısından da önemli bir meslektir. Bir hammaddenin urgan haline gelmesi geçtiği aşamalar ve kullanılan araçlar şunlardır:

İğ: Yünün elle bükülürken döndürülerek ipin sarıldığı araç. Her tür ağaçtan yapılabilir.

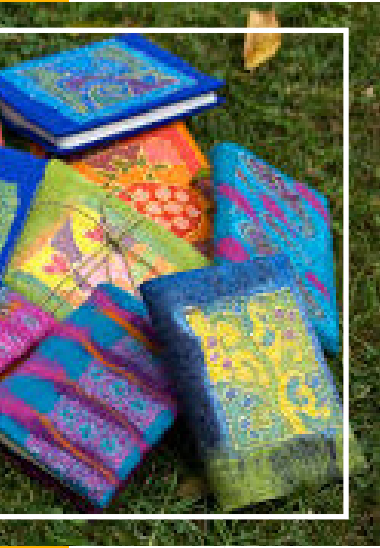
Ahşak: İğnin dip kısmında olup, iplerin aşağıya kaymasını önleyen tahta çıkıntı

Saksı: Yuvarlak teneke ya da toprak içine alçı dökülerek hazırlanan, iğnin döndürülürken kaymasını önleyen araç.

KEÇE SANATI

Keçe, hayvansal liflerden genellikle yünün ısı, nem, basınç altında, sabun, yağ, yardımıyla birbirlerine kenetlenmelerini sağlayarak oluşturulan dokudur. Kısaca bu yöntemin kullanılması ile çeşitli keçe ürünleri elde edilmesine de keçe sanatı diyebiliriz. Keçe, yeryüzünde bilinen en eski tekstil yüzeyidir. İlk defa nasıl yapıldığı ve kullanıldığı hakkında kesin veriler olmamasına rağmen; kullanımına ait en eski yazılı belge Homeros'un İlyada adlı eserindedir Osmanlılarda Konya, Diyarbakır, Afyon, Isparta, Usak, Urfa, Bursa keçe üretim merkezleri olarak tanındı.

IPEKÇİLİK

Ödemiş'te geçmişi 1300'lü yıllara kadar uzanan ipek böceği yetiştiriciliği ve ipek dokumacılığı, 1990'larda sekteye uğrasa da şimdilerde yürütülen projelerle yeniden canlandırılıyor. Tırtılın kendini hapsettiği kozayla başlayan süreç Ödemiş'teki dokuma tezgahlarında son bulurken çarşaf, nevresim, çeşitli nakışlı örtüler, peştamal gibi geleneksel ürünlere dönüşüyor

BELEDİ DOKUMASI

500 yıllık bir gelenek Tire'nin Beledi dokuması. Yoğun bir emeğin ve sabrın sonunda ortaya çıkan, hayranlık uyandıran bir Osmanlı el sanatı

Osmanlı padişahlarının kaftanları ile çeyiz sandıklarının zenginlik alameti el işleri, meşhur ipek ipliklerle Tire'deki Beledi tezgahlarında dokunmuş yüzyıllar boyu. Tarihi yapılarıyla el sanatlarıyla değişime boyun eğen kentlere inat ayakta durmayı başaran İzmir'in sevimli ilçesi Tire'de, bugün tek bir geleneksel tezgahta ayakta kalmaya çalışıyor ünlü Beledi dokuması.

500 yıllık bir mazisi var Tire Beledi dokumasının. Osmanlı yenicerilerinin kıyafetlerinde, sarayların

şatafatlı perdelerinde, sedir örtülerinde beledi dokuması kullanılmış. Gelinlik bir genç kızın Beledi dokumasından yorganı - döşeği olmazsa, nişan bozulma aşamasına geçilmiştir. Toplumsal bir göstergeymiş yani. Tabii günümüzde geçerliliğini yitirdi artık. Diğer yöreler sanayileşmiş ama Tire değişmemiş. Tire Ticaret Odası'nın 1951 yılı kayıtlarına göre, Tire'deki 26 tezgâh İstanbul'a mal yetiştiremiyormuş. Hatta aynı tezgâhta gece gündüz çalışmak suretiyle vardiya sistemi varmış. Ancak sanayileşmeden sonra bu tezgâhlar teker teker sanayiye yenik düşmüş. 2004 yılına kadar ustam Saim Bayrı tarafından tek başına yürütülmüş".

AKŞEMSETTİN İMAM HATİP ORTAOKULU MARŞI

1. Gönül den bağ lıyız bir biri mi ze, Biz bir a ğa cın kol ları,
2. Bir le şen bu el ler bizim eli miz, Ül ke miz i çin çar pı yor

dal ları yız. Rüzgâr e ser sal la nır, Gü neş do ğar,
kal bi miz. Sev gi, say gı budur il ke miz, Ak şem set tin İmam

can la nı rız. Sö zü müz ol sun, an dı mız ol sun. Sev gi, şef kat kal bi

miz ol sun. Biz her za man hep tek yü re ğiz. Ak şem set tin İmam

Ha tı p lı yız

Gönülden bağlıyız birbirimize,
Biz bir ağacın kolları, dallarıyız.
Rüzgâr eser sallanır,
Güneş doğar, canlanırsınız.

Sözümüz olsun, andımız olsun.
Sevgi, şefkat kalbimiz olsun.
Biz her zaman hep tek yüreğiz.
Akşemsettin İmam Hatipliyiz.

Birleşen bu eller bizim elimiz,
Ülkemiz için çarpıyor kalbimiz.
"Sevgi, saygı" budur ilkemiz,
Akşemsettin İmam Hatipliyiz.

Sözümüz olsun, andımız olsun.
Sevgi, şefkat kalbimiz olsun.
Biz her zaman hep tek yüreğiz.
Akşemsettin İmam Hatipliyiz.

iyilikte yarışan sınıflar

TEŞEKKÜR BERATI

Değerli İyilik Elçilerimiz

Merhametin ve erdemli davranışların unutulduğu bir dünyada siz paylaşmayı seçtiniz.

"Her Sınıfın Bir Yetim Kardeşi Var" projesi çerçevesinde,

dünyanın dört bir yanındaki yetimlerle dayanışmak için büyük bir gayret gösteren

ve bir yetimi kardeş edinen **Akşemsettin İmam Hatip Ortaokulu**

sınıfı öğrencileri, üstün yardımlaşma ve sorumluluk bilinçleri vesilesiyle

bu "Teşekkür Beratı"nı almaya hak kazanmıştır.

**OKULUMUZDA İYİLİKTE YARIŞAN SINIFLAR
KAMPANYASINDA ÖĞRENCİMLERİMİZ
HER AY 5 FARKLI ÜLKEDE
5 YETİM KARDEŞİNE
DESTEK ÇIKMAKTADIR**

AKŞEMSETTİN İMAM HATİP ORTAOKULU

AKŞEMSETTİN İMAM HATİP ORTAOKULU

MAVİ MARMARA ŞEHİDİ CENGİZ SONGÜR'ÜN EŞİ NURCAN SONGÜR

“

Çok zorlu bir süreci bizim için, en azından yaralı gelir diye düşündük.

ile Röportaj

Mavi Marmara Şehidi
CENGİZ SONGÜR

RÜMEYSA BAYSAL: İyi günler Nurcan Ablacım, nasılsın?

NURCAN SONGÜR: Hamd olsun yavrum, iyiyim siz nasılsınız?

RÜMEYSA BAYSAL: Bizde iyiyiz saolun. Hazırsanız sorulara geçelim mi?

NURCAN SONGÜR: Tabii buyrun.

SALİHA BEYZA ÖZORAN: Nurcan Ablacım şehit haberini aldığınızda nasıl hissettiniz?

NURCAN SONGÜR: Çok zorlu bir süreci bizim için, hep sağ en azından yaralı gelir diye düşündük. Şehadet haberi gelince, hem aşırı üzüldük hem de şehit olduğundan dolayı aşırı gururlandık.

NURCAN SONGÜR: Olaydan bir kaç gün sonra haberimiz oldu.

HAZEL ECRİN AYMAN: Olay yaşandıktan sonra size yardımda bulunan kurumlar oldu mu? Olduysa hangileridir?

NURCAN SONGÜR: İHH yardım vafkı hem maddi hemde manevi olarak yanımızda durdu, bize destek oldu başka dostlarımızda manevi olarak hep yanımızda durdu onların manevi desteği ile bu süreci atlarmaya çalıştık

ÜMMÜ GÜLSÜN KILIÇ: Eşiniz şehit olduğunda kaç çocuğunuz vardı? En küçüğü kaç yaşındaydı?

NURCAN SONGÜR: Yedi çocuğum vardı üç kızım evlenmişti, üç kız bir erkek bekarlardı. En küçüğü onüç yaşındaydı.

AYŞE NUR ÇELİK: Geçiminizi sağlarken zorluk çektiniz mi?

NURCAN SONGÜR: Allah'ın yardımıyla zorlanmadık.

RÜMEYSA BAYSAL: Şehit olduktan sonra hiç Cengiz abimizi rüyanızda gördünüz mü?

NURCAN SONGÜR: Evet, ilk zamanlar çok görürdüm ama artık çok sık olmamakla beraber görüyorum.

SALİHA BEYZA ÖZORAN: Sizce şehitliğin tanımı nedir?

NURCAN SONGÜR: Şahit olmaktır. Allah rızası için onun istediği gibi bir kul olmaya çalışmak ve bu yolda elinden geleni yapmak.

NURŞEN UZUNOĞLU: Bizi evinizde ağırladığınız ve röportajımıza katıldığınız için teşekkür ederiz. İyi günler

NURCAN SONGÜR: Rica ederim. Tekrardan beklerim, ayağınıza sağlık.

BİLİR MİSİN?

GÜL İle BÜLBÜL'ün Hikayesini

Bülbül ile gülün hikâyesini bilir misin?

Bülbül bir gün dolaşırken bir gül görmüş, solgun, renksiz, cılız bir gül.

Bülbül o güle aşık olmuş, aşk bu tohumunu nereye serpeceği belli olmaz ki.

Gidip gülün dalına konmuş bülbül, konmasına konmuş da gülün dikenini bülbülün göğsüne batıp kanatmaya başlamış

Bülbülün kanı gülün toprağına akmaya başlamış.

Aktıkça o gül yeniden canlanmaya başlamış sanki bülbülün kanının rengini almış.

Kırmızı, kıpkırmızı hilal rengini almaya başlamış.

Bülbül, gönül bu canı acımasına rağmen hiç sesini çıkarmamış, hatta kaçıp gitmemiş bile.

Kanını akıtmaya devam etmiş toprağına.

İşte o gün bu gündür bülbüllerden duyduğumuz içli feryatlar bu aşktandır.

Demem o ki sevda zor iştir, her yığıdin harcı değildir.

Acısı çok mutluluğı azdır.

Ve unutma ki bazen güzel gülüşleri görmek için gözyaşlarını silmek gerekir.

EĞLENCE KÖŞESİ

B	K	R	Z	C	B	Y	Y	İ	T	V	P	A	T	A	R	A	P	Z	A
A	T	R	A	Ğ	R	I	Ş	N	Ş	Z	Ç	N	I	A	K	A	H	S	İ
L	Ş	İ	N	A	B	I	E	Z	O	M	N	E	M	R	U	T	A	Ö	L
I	İ	P	R	D	Ü	K	İ	V	L	K	V	A	D	Ö	A	B	C	Ç	D
K	I	Ü	Z	U	I	N	U	Ö	L	Ü	D	E	N	İ	Z	Ç	Ş	M	U
L	M	R	I	L	H	F	G	Y	Ü	K	Z	G	Ş	H	Ğ	A	A	E	T
I	Z	Ğ	K	U	Ç	N	Ç	Ş	A	Z	I	O	Ş	Ö	Ğ	L	Ü	V	B
G	Y	A	L	P	U	Z	L	Ü	Y	İ	K	E	H	Ş	İ	E	Ğ	L	Y
Ö	S	Z	G	Z	E	O	Ö	A	A	C	V	Ü	P	S	K	M	Ç	A	I
L	G	B	U	Ç	D	Ğ	Y	Ş	S	Ğ	L	Z	H	E	V	Ü	Y	N	A
K	L	Ş	Ü	N	İ	K	U	L	O	B	N	A	R	F	A	S	H	A	N
İ	U	E	I	K	O	L	P	Ğ	F	D	K	Ü	C	Z	A	B	Z	Ü	I
S	İ	L	F	D	B	R	K	D	Y	P	L	M	Ğ	L	S	P	I	K	T
E	P	M	A	L	E	İ	Ğ	Z	A	V	C	R	D	Y	E	F	M	G	K
L	Ü	P	P	D	Ü	B	H	Ş	U	H	I	A	Ş	A	E	Ğ	Ö	C	A
U	A	H	Y	I	O	I	A	T	Z	V	K	U	H	T	L	N	I	Ç	B
K	C	A	S	Z	Ş	K	M	D	Ç	İ	H	N	P	A	B	D	T	E	İ
Z	Ğ	Ü	D	F	P	H	Y	G	Ü	L	Ğ	D	V	L	İ	C	F	Z	R
I	C	A	İ	Z	Ü	Y	K	A	D	İ	F	E	K	A	L	E	Y	İ	P
K	Ğ	D	E	L	A	K	K	U	M	A	P	I	H	G	S	Ö	T	Z	E

KÜLTÜREL MİRAS KELİME AVI

Güzel ülkemizin tarihi ve doğal varlıklarından bazılarını harflerin arasına yerleştirdik. Bakalım ne kadar sürede bulacaksınız?

Anıtkabir

İshakpaşa

Safranbolu

Ağrı

Kadifekale

Saklıkent

Akdamar

Kapadokya

Salda

Ani

Kız Kulesi

Sümela

Ayasofya

Kuladokya

Uludağ

Ayder

Mevlana

Uzungöl

Balıklığöl

Nemrut

Bozdağ

Ölüdeniz

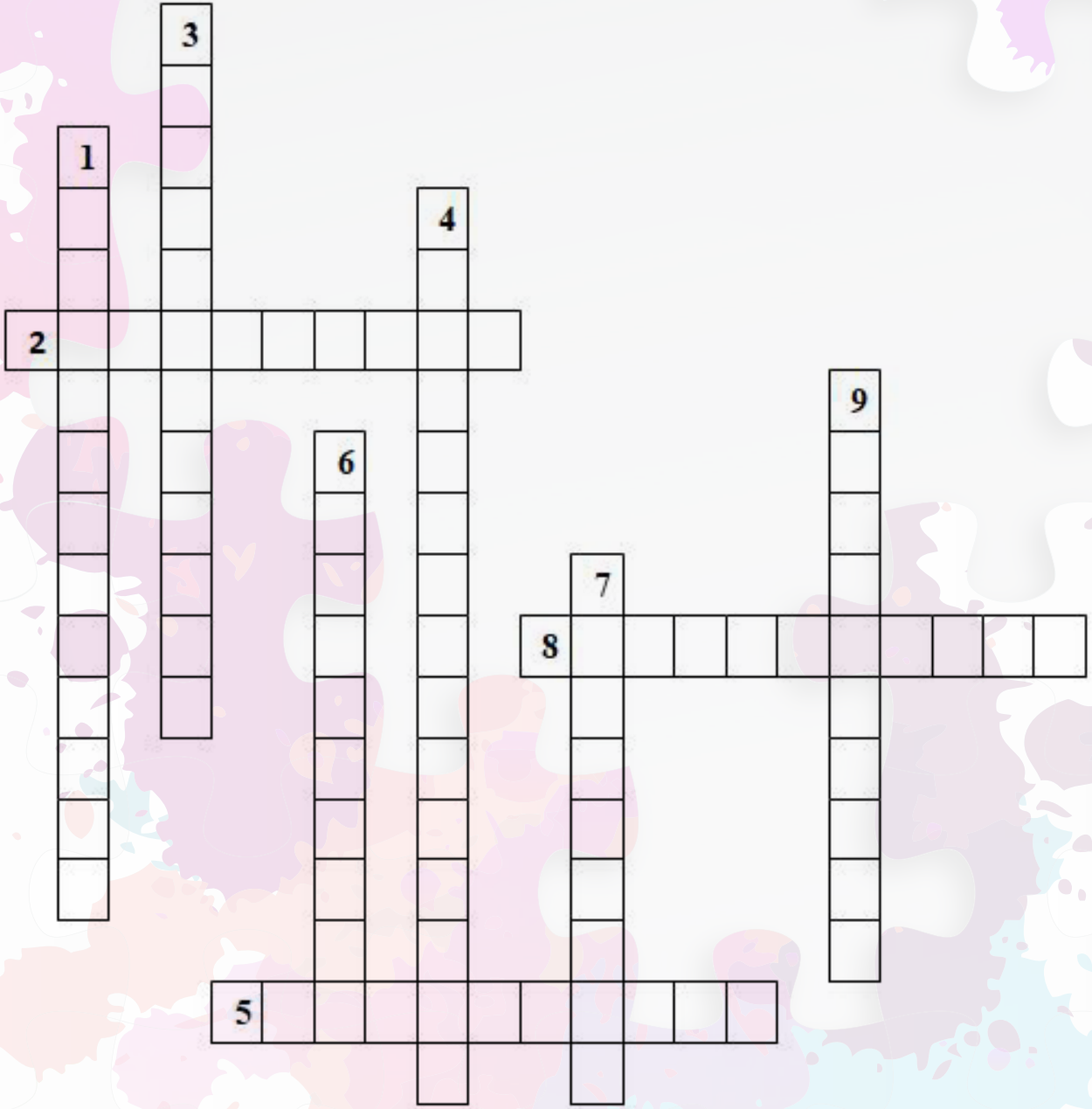
Efes

Pamukkale

Galata

Patara

ÇENGEL BULMACA

- 1-Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu başkomutan.
- 2-Maraş'ın milli mücadele sembolü olan kahramanı.
- 3-Çanakkale'de kaldırdığı top mermisiyle hafızalarda yer eden kahraman asker.
- 4-Milli mücadelede doğu cephesinde milli mücadeleye yön veren meşhur komutan.
- 5-Kurtuluş Savaşı'nda Atatürk'e destek veren önemli kadın yazarımız.
- 6-Bağımsızlık Savaşı'nın önemli kadın kahramanlarından.
- 7-Gaziantep'te Fransız'lara karşı mücadele eden kuvayimilliyeci.
- 8-Kastamonu'dan aldığı cephaneyi Ankara'ya taşıyan bu mücadelede ağır kış şartlarında donarak şehit olan kadın kahramanımız.
- 9-Milli mücadelede Erzurum'da halk direnişinin sembolü olan kadın kahraman.

KARE BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Kare bulmacımızda bazı sorularımız zor gibi... Bakalım tamamlayabilecek misiniz?

Soldan Sağa

1-İlk peygamber. Plakası 01 olan ilimiz. **2**- Hafif esen bir rüzgar türü. Bir işi tamamlamaya yarayan gereç. **3**. Bir topluluğu simgelemek için düzenlenmiş müzik parçası. Bebek yiyeceği. **4**. Allah'ın kainatı yaratırken ki emri. Üç veya daha çok sesin bir arada tınlaması. Kolun bir bölümü. **5**. Bir hayvan adı. Salahiyet. **6**. Halk dilinde büyük sıçan. Sürpriz kelimesinin ikinci hecesi. **7**. Güzel ülkemizin bir ili. **8**. Beyaz. Bir tür et yemeği. **9**. Halk dilinde ince yapılı, zayıf, narin. Bir nota **10**. Asalak olarak yaşayan bir hayvan. Arapça bir sıfat akıllı.

Yukarıdan Aşağı

1. Dünyanın uydusu. Trabzon'un bir ilçesi. Safa ve Merve tepeleri arasında gidip gelme. **2**. İçerisinde çay demlenen emzikli kap. Bir pasta türü. **3**. Göz rengi. Farsca'da dudak. Alfabemizin 20. Harfi. **4**. Mısır'da bir tanrı. Eski bir medeniyet. **5**. Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu. İki kişinin ellerinin birbiriyle tutuşması. **6**. Kırmızı. Rey. Doğum yaptıran kadın. **7**. Antalya'nın ilçelerinden. Çalım, fiyaka. **8**. Cet. Kapris yapma. **9**. Uzay aracı. Bir nota. **10**. Çözümleme. Uzaklık ölçü birimi.

ZEKA SORULARI

Demet ÖZTÜRK // Matematik Öğretmeni

1) SÖZCÜK OYUNU

Aşağıdaki anlamsız sözcükten dokuz harfi öyle çıkarın ki geriye kalan sözcük anlamlı olsun.

ANDOLKAUZHAMLIRF

2) Kamp yapmakta olan Ahmet, Bülent ve Can kahvaltıda sadece elma ya da muz yemektelerdir.

-Ahmet elma yerse Bülent muz yemektedir.

- Ahmet ya da Can elma yemektedir ancak ikisi birlikte değil.

-Bülent ve Can ikisi birlikte muz yemekteler.

Hangisi dün elma bugün muz yemiş olabilir?

3) Tezköy'ün berberi yalnız ve yalnız şu insanların tıraşını yapmaktadır.

"Kendileri dahil hiç kimseyi sakal tıraşı yapamayan bütün Tezköylü erkekler."

Tezköy'deki bütün erkekleri berberimiz tıraş ettiğine ve köyde sakallı kimse olmadığına göre onun sakal tıraşını kim yapmaktadır?

4) Lokantanın mutfağından kaybolan bir elmayı Erhan, Ali, Can adlı garsonlardan biri yemiştir.

Yapılan sorgulamalarda şu yanıtları verirler:

Erhan: Elmayı Ali yedi.

Ali: Erhan doğru söylüyor.

Can: Elmayı ben yemedim.

Bu üç garsondan en az biri yalan, en az biri de doğru söylüyor. Elmayı kim yedi, kim doğru söylüyor?

5) Bir yolcu otobüsü saatte 100 km hızla Ankara'dan İstanbul'a yola çıkıyor. 20 dakika sonra ise başka bir otobüs İstanbul'dan Ankara'ya saatte 80 km. hızla yola başlıyor. Yol üzerinde karşılaştıklarında hangisi Ankara'ya daha yakındır?

6) Bir torbada 19 adet top bulunmaktadır. Bunlardan 4 ü kırmızı, 4 ü siyah, 4 ü beyaz, 4 ü sarı, 3 ü yeşildir. Aynı renk iki topu garanti elde edebilmek için en az kaç top çekmek gerekir?

2019 - 2020
EĞİTİM ÖĞRETİM
YILI

Etkinlikler...

İlk Tercihin

**AKADEMİK BAŞARIM VE
HAYATIMA YÖN VERMEK İÇİN,
TERCİHİM**

AKŞEMSETTİN !

**AKŞEMSETTİN
İMAM HATİP ORTAOKULU**

Adres: Basın Sitesi Mah. 172 Sokak No:2 Yeşilyurt-Karabağlar / İZMİR   Telefon: 0232 231 00 08

AKŞEMSETTİN İMAM HATİP ORTAOKULU